

יחידת בקיאות בתנ"ך לבגרות

ספר יהושע

סיכומי פרקים
טבלאות לסיכום החומר
שאלות ותשובות
מפות

ספר יהושע

תוכן הפרקים

106.....	מבנה ספר יהושע
106.....	פרק א – המעבר מהנהגת משה להנהגת יהושע
107.....	פרק ג – ההכנות למעבר הירדן והמעבר עצמו
109.....	פרק ד – מעבר הירדן
.....	טבלה: קריעת ים סוף ומעבר הירדן
111.....	פרק ה – בטרם כיבוש הארץ ברית מילה, פסח, הפסקת המן ופגישת יהושע עם מלאך ה'.
.....	טבלה: על ההתגלות למשה במעמד הסנה וההתגלות ליהושע ביריחו.
112.....	פרק ו – כיבוש יריחו
114.....	פרק ז – חטא עכן והכישלון במלחמת העי.
116.....	פרק ח – כיבוש העי.
117.....	פרק ט – הברית עם הגבעונים.
119.....	פרק יג – חלוקת הארץ לנחלות
120.....	פרק יד – יז – שלב שני של חלוקת הארץ.
121.....	פרק יח – (יט) – מתן נחלות לשבעת השבטים הנותרים ע"י יהושע בשילה.
122.....	פרק כא –
123.....	פרק כב – שבטי עבר הירדן המזרחי ובניית המזבח.
125.....	פרק כד – נאום יהושע השני בשכם.
126.....	שאלות כלליות
128.....	מפות

מבנה ספר יהושע	
	<p>פרקים א' – ד': הכניסה לארץ הכנות למעבר הירדן, המרגלים ביריחו ומעבר הירדן עצמו.</p> <p>פרק ה': הכנה רוחנית לפני כיבוש הארץ ברית מילה, פסח והתגלות המלאך ליהושע.</p> <p>פרקים ו' – י"ב: כיבוש הארץ כיבוש יריחו, העי, המזבח והברית בהר עיבל, הגבעונים, מלכי הדרום, מלכי הצפון, סיכום המלחמות.</p> <p>פרקים י"ג – י"ט: התנחלות השבטים בארץ נחלות שבטי עבר הירדן המזרחי, התנחלות יהודה, התנחלות בני יוסף, נחלת בנימין וששת השבטים הנותרים.</p> <p>פרקים כ' – כ"ב: לאחר הכיבוש והתנחלות ערי מקלט, ערי הלויים, שיבת שניים וחצי השבטים לעבר הירדן ופרשת המזבח שבנו.</p> <p>פרקים כ"ג – כ"ד: נאומי יהושע לעם בעת זקנתו שמירת התורה כתנאי להצלחתם בארץ, תיאור הקורות והנסים שנעשו להם בעבר והברית בשכם, מות יהושע.</p> <p style="text-align: right;">מבנה הספר: חמישה פרקים ראשונים: כניסה והכנה. חמישה פרקים אחרונים: לאחר הכיבוש והתנחלות. ארבעה עשר פרקים אמצעיים: כיבוש והתנחלות בני ישראל בארץ.</p>

פרק א

סיכום הפרק	המעבר מהנהגת משה להנהגת יהושע
<p>המעבר מהנהגת משה להנהגת יהושע דבר ה' ליהושע (א' – ט'): ה' אמר ליהושע לעבור את הירדן עם כל העם כדי להיכנס לארץ. ה' הבטיח ליהושע שילך לפני העם לכבוש את הארץ ושיעמוד לימינו בהנהגתו את העם, כפי שהיה עם משה. הדרך להצלחת דרכו של יהושע היא ע"י שמירת מצוות התורה. דבר יהושע לשוטרי העם (י' – יא): יהושע מצווה את שוטרי העם להכין את העם לקראת מעבר הירדן. דבר יהושע לשבטי ראובן, גד וחצי המנשה (י"ב – ט"ו): יהושע מזכיר לשבטים אלה את הבטחתם למשה ללכת חמושים לפני אחיהם למלחמה, ורק אח"כ ישובו לביתם בעבר הירדן המזרחי. תשובת שניים וחצי השבטים ליהושע (ט"ז – י"ח): נעשה כל אשר ציוויתנו ונשמע אליך כפי ששמענו אל משה.</p>	

שאלות ותשובות פרק א

<p>1. פרק א' עניינו דיבור: דיבור ה' אל יהושע ודיבור יהושע אל קבוצות בעם. א. סכם בקצרה את הנושאים עליהם מדבר ה' עם יהושע. ב. מהו הביטוי החוזר בדברי ה' אל יהושע ובאילו הקשרים נאמר ביטוי זה? ג. מיהן שתי הקבוצות בעם אליהן מדבר יהושע ומהם דבריו אל הקבוצה הראשונה?</p>	<p>א. ה' אומר ליהושע: 1. לעבור את הירדן עם כל העם כדי להיכנס לארץ. 2. ה' ילך לפני העם לכבוש את הארץ. 3. ה' יעמוד לימיני יהושע בהנהגתו את העם כפי שהיה עם משה. 4. דרכו של יהושע תצליח רק אם ישמרו את מצוות התורה. ב. הביטוי החוזר הוא "חזק ואמץ". הביטוי נאמר בקשר ל: 1. תחילת הנהגתו ולקראת המעבר לארץ ישראל. 2. שמירת מצוות התורה. 3. שיהושע לא יחשוש – לא מן הנהגה ולא מקבלת העם את הנהגתו (האם יקבלו את הנהגתי כפי שקבלו את הנהגת משה) ולא מן הצפוי בהתמודדות עם גויי הארץ. ג. יהושע פנה אל שוטרי העם כדי לומר להם שיכינו את העם לקראת</p>	<p>1. פרק א' – כללי</p>
--	---	-------------------------

מעבר הירדן, וכן פנה לבני ראובן, גד וחצי המנשה.		
א. יש לארץ גבולות מסוימים מוגדרים, אך גבולות ארצם יהיו בסופו של דבר אלה שהם יתאמצו ויכבשו ("כל מקום אשר תדרוך כף רגלכם בו לכם נתתיו") ולא גבולות שיבואו להם מעצמם. ב. שמות כ"ג, לא. במדבר ל"ד.	עין בפסוקים ג' – ד'. א. מה רמז ה' לישראל לגבי גבולות ארצם? ב. היכן נאמרו לישראל גבולות הארץ בעבר?	2 גבולות הארץ (ג' – ד')
מן הפסוקים עולה כי העם קבל את הנהגת יהושע: א. שוטרי העם לא מערערים על דבריו. ב. בני ראובן, גד וחצי המנשה מבטיחים: "כל אשר צויתנו נעשה... ככל אשר שמענו אל משה בן נשמע אליך..." ג. גם בהמשך הספר עושים העם כדבריו ואינם מערערים על מנהיגותו.	האם קבל העם את מנהיגותו של יהושע? הוכח דבריך מן הכתוב.	3 פרק א' – כללי
א. מתרחש בערבות מואב, שכן זהו המקום בו חנו בני ישראל לפני היכנס לארץ (שם נערך המפקד ושם נאמרו להם דברים שונים לפני כניסתם לארץ, כמסופר בספר במדבר החל מפרק כ"ו). מקום חנייתם המדויק בערבות מואב היה בשטים (הנזכרת בבמדבר פרק כ"ה וכן נזכרת ביהושע פרק ב', כמקום ממנו נשלחו המרגלים ליריחו).	א. מהו המיקום בו מתרחש פרק א'? הוכח דבריך מן הכתוב בפרק הבא ובסוף ספר במדבר.	4 פרק א' – כללי
א. הבטחתם למשה נזכרה בבמדבר פרק ל"ב. ב. על בני ישראל נאמר "חמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים" – שמות י"ג, יח.	יהושע פונה לשבטי גד, ראובן וחצי המנשה וקורא להם לזכור את הבטחתם למשה. א. היכן נזכרה הבטחתם זו? ב. "ואתם תעברו חמושים לפני אחיכם" (ט"ו). על מי עוד נאמר ש"חמושים עלו" והיכן נזכר הדבר?	פניית יהושע לשניים וחצי השבטים (י"ב – י"ח)

פרק ג

סיכום הפרק	ההכנות למעבר הירדן והמעבר עצמו
<p>ההכנות למעבר הירדן והמעבר עצמו</p> <p>ההכנות למעבר (א' – י"ג):</p> <p>נסיעה מהשטים עד הירדן (א')</p> <p>דבר השוטרים לעם (ב' – ד'):</p> <p>בראותכם את ארון ברית ה' נישא בידי הכהנים, לכו אחריו ושמרו על מרחק אלפיים אמה ממנו.</p> <p>דבר יהושע לעם ולכהנים (ה' – ו):</p> <p>דברו לעם: "התקדשו, כי מחר יעשה ה' בקרבכם נפלאות".</p> <p>דברו לכהנים: "שאו את ארון הברית ועברו לפני העם".</p> <p>דבר ה' ליהושע (ז' – ח):</p> <p>* היום אחל לגדלך בעיני כל העם והם ידעו כי אהיה עמך כמו שהייתי עם משה.</p> <p>* צווה את הכהנים לעצור בהגיעם לקצה הירדן.</p> <p>דבר יהושע לעם (ט' – י"ג):</p> <p>* בזאת תדעו שה' בקרבכם ויוריש מפניכם את גויי הארץ.</p> <p>* ארון הברית יעבור לפניכם בירדן.</p> <p>* בחרו נציג אחד מכל שבט.</p> <p>* כשרגלי הכהנים נושאי הארון יעמדו במים, יכרתו מי הירדן.</p> <p>היציאה מהאילים לירדן ומעבר הירדן (י"ד – י"ז)</p> <p>העם יצאו לירדן אחרי הכהנים נושאי ארון הברית.</p> <p>משנגעו רגלי הכהנים במים נכרת הירדן, שהיה מלא בתקופה זו על כל גדותיו.</p> <p>בני ישראל עברו בירדן בחרבה</p>	<p>ההכנות למעבר הירדן והמעבר עצמו</p>
שאלות ותשובות פרק ג'	
שאלה	תשובה
א. מהם שלושת הציוויים שנצטוו העם מפי	א. לפני מעבר הירדן נצטוו ישראל מפי הכהנים:

<p>1. משיראו את ארון הברית נישא בידי הכהנים עליהם ללכת אחרי הארון. 2. לשמור על מרחק של אלפיים אמה בינם לבין הארון. מפי יהושע: 3. להתקדש (= להתכונן, ואולי אף להיטהר מטומאה). ב. ציוויים אלה נאמרו להם יום לפני המעבר: "ויהי מקצה שלושת ימים... כי מחר יעשה ה' בקרבכם נפלאות". ביהושע א', יא מסופר כי התכוננותם נמשכה שלושה ימים: "... הכינו לכם צדה כי בעוד שלושת ימים אתם עוברים את הירדן הזה..." ג. שמות י"ט, י – טו: ישראל התכוננו לקראת מעמד הר סיני במשך שלושה ימים: "והיו נכונים ליום השלישי..." הציוויים שנצטוו בהם היו: לכבס שמלותם, לא לעלות בהר ולא לגעת בו ולא להתקרב אל אשה. ד. הביטוי המשותף הוא התקדשות: שמות י"ט, י, כב: "לך אל העם וקדשתם... וגם הכהנים... יתקדשו". יהושע ג', ה: "ויאמר יהושע אל העם התקדשו".</p>	<p>1. הכהנים ומפי יהושע לפני מעבר הירדן? ב. כמה זמן לפני מעבר הירדן נאמרו לעם ציוויים אלה והיכן מסופר כי התכוננותם נמשכה למעשה שלושה ימים? ג. מהו האירוע הקודם שהיה על ישראל להתכונן אליו במשך שלושה ימים ומה היו הציוויים שנצטוו אז? ציין מקור מדויק לדבריך. ד. מהו הביטוי המשותף להתכוננותם בשני המקומות?</p>	<p>1. ההכנות למעבר הירדן</p>
<p>א. במדבר י', לג: "וארון ברית ה' נוסע לפניכם דרך שלושת ימים לתור להם מנוחה". פרק י' בספר במדבר עוסק כולו בנסיעתם וחנייתם של ישראל במדבר (החצוצרות המורות להם מתי לנסוע, סדר הנסיעה וכו') וכחלק מכך מוזכר גם תפקיד ארון ה' בחניה ובנסיעה. ב. יהושע ו', ב – טו: הכהנים נשאו את ארון הברית סביב העיר יריחו ולפניו שבעה כהנים תוקעים בשבעה שופרות כחלק מכיבוש העיר יריחו. ש"ב, ו: דוד העלה את ארון ה' לעיר דוד, אך בגלל מות עוזה נשאר הארון שלושה חדשים בבית עובד אדום הגת, ומשראה דוד כי ברח ה' את בית עובד העלהו לעיר דוד. מ"א, ב, כו: שלמה מלא את מצוות דוד אביו אליו לפני מותו להמית כמה אנשים בשל מעשיהם בעבר ובשל היותם מכשול למלכות שלמה בעתיד. לגבי אביתר הכהן לא ציווה דוד, אך שלמה ראה שגם הוא מכשול למלכותו וגירשו מהיות כהן, אך לא הרגו כי נשא את ארון ה' לפני דוד. ג. שמות ל"ד, י: "ויאמר הנה אנכי כורת ברית נגד כל עמך אעשה נפלאות אשר לא נבראו בכל הארץ ובכל הגויים וראה כל העם אשר אתה בקרבך את מעשה ה'..." דברי ה' אלה נאמרו למשה לאחר פסילת הלוחות השניים ולאחר שאמר לו את שלוש עשרה מידות הרחמים, ועל סמך זאת בקש משה כי ה' ילך בקרבם מפני שלמרות היותם עם קשה עורף ה' יכול לסלוח להם.</p>	<p>א. תפקידו של ארון ברית ה' כהולך לפני המחנה נזכר גם בספר במדבר. ציין ההקשר והמקור המדויק בו נזכר הדבר. ב. היכן עוד נעשה שימוש בארון הברית בספר יהושע, מיהו המלך שהעלה את ארון ברית ה' לירושלים ומדוע לא הועלה הארון ישירות לשם, ומיהו הכהן שלא הוטל עליו דין מוות מפני שנשא את ארון ה' לפני דוד? ג. "כי מחר יעשה ה' בקרבכם נפלאות" (פסוק ה'). לאחר חטא העגל הבטיח ה' הבטחה דומה למשה. ציין המקור וההקשר בו נאמרו הדברים.</p>	<p>2. ארון הברית עובר לפני ישראל</p>
<p>א. מטרת נס הובשת הירדן היו: 1. העם יראה את גדולת יהושע וידע כי ה' יהיה עם יהושע כאשר היה עם משה. 2. העם ידע כי ה' בקרבם וכי יוריש את העמים מפניהם. ב. הובשת הירדן שימשה גם לגרימת פחד הגויים מפני ה' וישראל (ובכך יקל על ישראל לכבשם): "למען דעת כל עמי הארץ את יד ה' כי חזקה היא... ויהי כשמוע כל מלכי האמורי... וכל מלכי הכנעני... את אשר הוביש ה' את מי הירדן... וימס לבבם..." וליראת ישראל מפני ה'. ג. יהושע א', ה: כאשר הייתי עם משה אהיה עמך לא ארפך ולא אעזבך". במדבר כ"ז, יח – כ: "... וסמכת את ירך עליו... ונתתה מהודך עליו למען ישמעו כל עדת בני ישראל".</p>	<p>עיין בפסוקים ז' – י'. א. מה היו מטרת נס הובשת הירדן עפ"י פסוקים אלה? ב. לאיזו מטרה נוספת שימש נס מעבר הירדן? היעזר ביהושע ד', כד – ה, א. ג. היכן נאמרה ליהושע קודם לכן הבטחת ה' כי יהיה עמו כאשר היה עם משה והיכן מסופר כי יהושע קבל מהודו של משה עם הסמכתו לתפקידו?</p>	<p>3. מטרת נס מעבר הירדן</p>
<p>א. מטרת הציווי לקחת איש אחד מכל שבט מתפרשת בפרק ד': תפקידם לעבור לפני ארון ה' אל תוך הירדן ולהרים כל אחד אבן אחת, שאותם יקימו לגלעד וזכרון אחר עברם את הירדן. ב. ישראל חצו את ים סוף בכ"א ניסן, שביעי של פסח, (רש"י לשמות י"ד, ה: ... כיון שהגיעו לשלשת ימים שקבעו לילך ולשוב וראו (פקידי פרעה) שאינן חוזרין למצרים, באו והגידו לפרעה ביום הרביעי (מכילתא), ובחמישי ובששי רדפו אחריהם, וליל שביעי ירדו לים (פ"ק דסוטה). בשחרית אמרו שירה,</p>	<p>א. מה הייתה מטרת הציווי "קחו לכם שני עשר איש משבטי ישראל איש אחד איש אחד לשבט" (י"ב)? היעזר ביהושע פרק ד'. ב. מה היה התאריך בו חצו את ים סוף ומה היו התאריך, העונה ומצב הירדן בזמן שעברו את הירדן? היעזרו ברש"י שמות יד, ה.</p>	<p>4. נס מעבר הירדן – כללי</p>

<p>והוא יום שביעי של פסח, לכן אנו קורין השירה ביום השביעי). את הירדן עברו ישראל בי' ניסן ("והעם עלו מן הירדן בעשור לחודש הראשון" – ד', יט), בעונת הקציר, כשהירדן מלא על גדותיו ("והירדן מלא על כל גדותיו כל ימי קציר" – ג', טו).</p>		
<p>המים בקריעת ים סוף נעמדו משני כיוונים ויצרו יבשה באמצע: "והמים להם חומה מימנם ומשמאלם" (שמות י"ד, כב) ואילו במעבר הירדן נעמדו המים מצד אחד: "ויעמדו המים... קמו נד אחד" – (יהושע ג', טז). הביטוי המשותף הוא הפיכת הים לחרבה. שמות י"ד, כא: "וישם את הים לחרבה ויבקעו המים". יהושע ג', יז: "וכל ישראל עוברים בחרבה".</p> <p>ב. 1. לקריעת ים סוף קדמו פחד ובהלה ואילו למעבר הירדן קדמו הכנה מסודרת ורגיעה.</p> <p>2. מטרת קריעת ים סוף הייתה הצלה מהמצרים ומטרת מעבר ירדן הייתה כניסה לארץ ישראל. 3. בסוף מעבר ים סוף אמרו ישראל שירת תודה. בסוף מעבר הירדן הקימו גל אבנים כפי שהצטוו. 4. ים סוף יבש ע"י הרמת משה את מטהו על הים. הירדן יבש ע"י שימת כפות רגלי הכהנים במים.</p> <p>נקודות דמיון: 1. בשני המקרים עמדו המים ויצרו יבשה כדי שיוכלו ישראל לעבור.</p> <p>2. בשני המקרים עשה הדבר רושם רב על הגויים וגרם לפחדם מפני ישראל.</p> <p>3. בשני המקרים הוביל הדבר לראיית ישראל את גדולתו של המנהיג: "ויאמינו בה' ובמשה עבדו" (שמות י"ד, לא). "ביום ההוא גדל ה' את יהושע בעיני כל ישראל ויראו אותו כאשר יראו את משה כל ימי חייו" (יהושע ד', יד).</p>	<p>א. מה היה ההבדל בין הדרך בה נעמדו המים בקריעת ים סוף לדרך בה נעמדו במעבר הירדן? ומהו הביטוי המשותף למעבר ישראל בים שהפך ליבשה בשני המקרים?</p> <p>ב. ציין שלושה הבדלים ושתי נקודות דמיון בין מעבר ים סוף למעבר הירדן.</p>	<p>5. מעבר הירדן וקריעת ים סוף</p>

פרק ד

מעבר הירדן

סיכום הפרק

נשיאת אבנים מן הירדן והקמת גל אבנים (א' – ח):

- * יהושע מצווה את שנים עשר נציגי השבטים לקחת כל אחד מהם אבן אחת מן הירדן.
- * עליהם לשאת את האבנים ולהניחן במלון שילינו בו בלילה לאחר המעבר. (מקום הלינה הוא הגלגל, כנוצר בפסוק י"ט).
- * מטרת הקמת גל האבנים: זיכרון לבנים על נס יבוש מי הירדן מפני ארון הברית על מנת שיוכלו לעבור בו.
- * שנים עשר האנשים מקיימים את ציוויו של יהושע.

הקמת גל אבנים ע"י יהושע (ט):

יהושע הקים גל אבנים נוסף משתים עשרה אבנים בתוך הירדן.

חזרה לתיאור מעבר הירדן (י – י"ד):

- * הכהנים עמדו בירדן עד שעברו כל בני ישראל.
- * כשסיימו לעבור עברו הכהנים נושאי הארון לפני העם.
- * אחרי הארון עברו שניים וחצי השבטים כחלוצים לפני העם כפי שהבטיחו למשה ושבחו והבטיחו ליהושע.
- * "ביום ההוא גדל ה' את יהושע עיני כל ישראל ויראו אותו כאשר יראו את משה כל ימי חייו".

סיום המעבר והכניסה לארץ (ט"ו – כ"ד):

- * ה' צוה את יהושע ויהושע צוה את הכהנים לעלות מן הירדן.
- * ברגע שניתקו כפות רגלי הכהנים מהמים שבו מי הירדן לקדמותם.
- * העם עלו מן הירדן בי' ניסן וחנו בגלגל.
- * יהושע הקים בגלגל את שתים עשרה האבנים שלקחו נציגי השבטים והזכיר שוב שמטרתן היא להיות זיכרון לדורות הבאים על נס מעבר הירדן, ולמען "דעת כל עמי הארץ את יד ה' כי חזקה היא", ו"למען יראתם את ה' אלקיכם כל הימים".
- * על נס קריעת ים סוף לעומת נס יבוש הירדן – ראה טבלה מצורפת.

טבלה קריעת ים סוף ומעבר הירדן			
מעבר הירדן (יהושע – ד')	קריעת ים סוף (שמות י"ד – ט"ו)		
כניסה לארץ ישראל	הצלה מהמצרים	המטרה	שונה
רגיעה והתכוננות במשך שלושה ימים	פחד ובהלה מפני המצרים	המצב לפני הנס	
המים עמדו מצד אחד "נד אחד".	המים עמדו משני כיוונים ונוצרה יבשה באמצע: "והמים להם חומה מימינם ומשמאלם".	אופן עמידת המים	
ע"י שימת כפות רגלי הכהנים במים.	ע"י הטיית מטהו של משה על המים	אופן גרימת הנס	
ישראל הקימו גל משנים עשר אבנים שלקחו מהירדן עפ"י ציווי ה'.	ישראל אמרו שירה ספונטנית	תגובת ישראל בסוף המעבר	
חודש ניסן התאריך: י' ני (סמוך לפני פסח)	חודש ניסן התאריך: כ"א ניסן (שביעי של פסח)	התאריך	שונה/דומה
מעבר ביבשה "בחרבה".	מעבר ביבשה "בחרבה"		דומה
נזכרת המטרה: "למען יראתם את ה'". ראיית גדולת המנהיג: "ביום ההוא גידל ה' את יהושע" וגו'.	אמונה בה'. ראיית גדולת המנהיג: "ובמשה עבדו".	התוצאה לגבי ישראל	
הנס עשה רושם רב על הגויים וגרם לפחדם מפני ישראל	הנס עשה רושם רב על גויים וגרם לפחדם מפני ישראל	התוצאה לגבי הגויים	
תשובה	שאלה		
א. פרק ג' מסיים בתום מעבר בני ישראל את הירדן ואילו פרק ד' חוזר לספר על הציווי שכבר נזכר בג', יב (לקחת שתים עשרה אבנים מן הירדן), על קיום הציווי ושוב חוזר לספר על תום המעבר (ד', יא). ב. מצבה אחת הוקמה ע"י ישראל בגלגל מן האבנים שלקחו נציגי השבטים ומצבה שניה הקים יהושע בתוך הירדן עצמו (ד', ט). מטרת מצבת האבנים בגלגל הייתה למען תהיה לזיכרון לדורות וכאשר ישאלו הבנים על המצבה יספרו להם אבותיהם על נס מעבר הירדן.	א. הוכח כי סדר כתיבת הדברים בפרקים ג'–ד' אינו תואם במדויק את הסדר הכרונולוגי. ב. כמה מצבות אבנים הקימו יהושע וישראל בעברם את הירדן ומה הייתה מטרתה של מצבת האבנים בגלגל?	1.	כללי
א. בפרק ד' מסופר על הקמת מצבת אבנים בגלגל לזיכרון לדורות הבאים על נס הובשת הירדן. בפרק כ"ב מסופר על שבטי ראובן, גד וחצי המנשה כי בנו מזבח בעבר הירדן המזרחי כדי שידעו הדורות הבאים כי גם הם חלק מעם ישראל למרות היותם מעברו השני של הירדן. ב. המעשה של שבטי ראובן, גד וחצי המנשה עורר מחלוקת מפני שהשבטים האחרים חשבו כי מטרתם הייתה לבנות מזבח חלופי לזה שבארץ ישראל (עבה"י המערבי), אולם משהסבירו שלא זו הייתה מטרתם – נרגעו הרוחות.	א. ביהושע פרק ד' ופרק כ"ב מסופר על פעולות שנעשו למען הדורות הבאים. א. על איזו פעולה מסופר בכל אחד מן הפרקים? ב. מדוע עורר המעשה בפרק כ"ב מחלוקת?	2.	פעולות למען הדורות הבאים
בני ראובן, גד וחצי המנשה נזכרו בהקשר לכך שמיד עם כניסתם לארץ עברו חמושים לפני בני ישראל לכבוש את הארץ, כפי שהבטיחו למשה וכפי שחזרו והבטיחו ליהושע (א', טז). ביהושע פרק כ"ב נאמר כי השלימו את משימתם ("אז יקרא יהושע... ויאמר אליהם אתם שמרתם את כל אשר צוה אתכם משה... ועתה פנו ולכו לכם לאהליכם").	באיזה הקשר נזכרו בני ראובן, גד וחצי המנשה בפרק ד' והיכן בספר יהושע נזכר כי השלימו את משימתם?	3.	ראובן, גד וחצי המנשה
א. על ישראל לומר לבניהם כי ה' הוביש את מי הירדן מפני ישראל עד שעברוהו כולם, וכן עשה לישראל על ים סוף. ב. שמות י"ב, כו–כו: עשיית קרבן פסח לדורות "כי יאמרו אליכם בניכם מה העבודה הזאת לכם. ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר פסח עת בתי בני ישראל במצרים..." שמות י"ג, ח: ישראל חוגגים את הפסח שבעה ימים, משביתים חמץ ואוכלים מצות לזכרון לבנים: "זהגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים".	"כי ישאלון בניכם מחר לאמר מה האבנים האלה לכם" (ו'). א. עיין בפסוקים כ–כ"ד. מה על ישראל לומר לבניהם השואלים "מה האבנים האלה?" ב. ציין שלוש פעמים שונות בהן נאמר לישראל בתורה לעשות מעשים לצורך מתן תשובה לבנים בעתיד, וכתוב מה היו המעשים שהצטוו לעשות בקשר לכך.	4.	"כי ישאלון בניכם"

<p>שמות י"ג, יד: ישראל נצטוו על פטר בכור – "והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת, ואמרת אליו בחוזק יד הוציאנו ה' ממצרים..." שמות י"ג, ט, טז: ישראל נצטוו על תפילין של ראש ושל יד "לאות... כי בחוזק יד הוציאנו ה' ממצרים".</p>	
--	--

פרק ה

סיכום הפרק בטרם כיבוש הארץ ברית מילה, פסח, הפסקת המזן ופגישת יהושע עם מלאך ה'

פחד הגויים כתוצאה מנס ייבוש מי הירדן לישראל (א').

ברית מילה (ב' – ט'):

- * יהושע נצטווה למול את בני ישראל מפני שהדור שנולד במדבר, שלא כדור שנולד במצרים, לא היה נימול.
- * הכתוב מזכיר את הסיבה שרוב הדור הנכנס לארץ נולד במדבר (ובעקבות כך לא היה נימול): הדור הקודם מת במדבר עקב אי שמיעה בקול ה' (חטא המרגלים). יוצאי מצרים היחידים שנכנסו לארץ היו מי שהיו בני עשרים ומטה בעת חטא המרגלים וכן יהושע וכלב בן יפונה.
- * המקום בו נעשתה ברית המילה נקרא גבעת הערלות ולאחר מכן נאמר שהמקום נקרא "גלגל" כי "היום גלותי את חרפת מצרים מעליכם".

קרבן הפסח ושביטת המזן (י' – י"ב):

בני ישראל הקריבו את קרבן הפסח בי"ד ניסן. בט"ז ניסן, "ממחרת הפסח", הפסיק המזן לרדת ובני ישראל אכלו מתבואת הארץ.

התגלות שר צבא ה' ליהושע (י"ג – ט"ו):

שר צבא ה' נגלה ליהושע ביריחו. יהושע חשב בתחילה כי הוא רואה לפניו אדם ושאל "הלנו אתה אם לצרינו", אך נענה כי הוא שר צבא ה'. המלאך אמר ליהושע להוריד נעלו מפני קדושת המקום ויהושע עשה כן. על ההתגלות למשה במעמד הסנה וההתגלות ליהושע ביריחו – ראה טבלה מצורפת.

טבלה : על ההתגלות למשה במעמד הסנה וההתגלות ליהושע ביריחו

ההתגלות ליהושע ביריחו (יהושע ה')	ההתגלות למשה במעמד הסנה (שמות ג')		
הורד על/יים מפני קדושת המקום	הורד נעל/יים מפני קדושת המקום.	הנאמר	דומה
בשלב ראשון של הנהגת יהושע	לפני תחילת משה את הנהגתו	הזמן	
שר צבא ה'	ה'	המתגלה	שונה
יריחו	חורב	המקום	
כביכול מראה טבעי: יהושע נושא עניו ורואה "אדם".	מראה הסנה שאיננו אכל מושך את משה.	לפני ההתגלות	
יהושע מתבקש להו יד את נעלו.	משה מתבקש להוריד את נעליו.	בזמן ההתגלות	

תשובה	שאלה	
הליכת ישראל במדבר ארבעים שנה נזכרת בספר יהושע כדי לציין כי היה דור שלם שנולד במדבר ולא היה נימול, וכדי לתת תזכורת לכך שהתעכבו במדבר ארבעים שנה כי לא שמעו בקול ה'. בספר במדבר הזכיר משה את הליכתם במדבר ארבעים שנה כי חשב שבקשתם של בני ראובן, גד וחצי המנשה תוביל להשבת לב העם אחר כפי שהיה בחטא המרגלים.	"כי ארבעים שנה הלכו בני ישראל במדבר" (ו'). "ויחר אף ה' בישראל ויניעם במדבר ארבעים שנה" (במדבר ל"ב, יג). לשם מה נזכרה הליכת ישראל במדבר ארבעים שנה בספר יהושע? ולשם מה היא נזכרה בספר במדבר?	1. עפ"י שאלת בגרות "כי ארבעים שנה הלכו"?
א. היה צורך למול את בני ישראל כי היה זה דור חדש שנולד במדבר והם לא נימולו (כפי שנימולו אבותם במצרים). היה חשוב לעשות זאת מיד עכשיו, כי הם עברו את הירדן בי ניסן ומי שאינו נימול אינו יכול להקריב את הפסח, כך שהיה	א. מדוע היה צורך למול את בני ישראל עם כניסתם לארץ ומדוע היה חשוב לעשות זאת מיד לאחר מעבר הירדן?	2. עפ"י שאלת

<p>עליהם למול, להחלים ולהקריב את הפסח בי"ד ניסן. ב. יהושע לא היה צריך למול את בני ישראל שהיו עתה בין גיל ארבעים לשישים, שהם אותם יוצאי מצרים בני עשרים שנה ומטה, שלא נדונו למוות במדבר והיו עתה נימולים עוד מהיותם במצרים. ג. שמות י"ב, מג-מ"ט: "כל בן נכר לא יאכזר בו... ומלתה אותו אז יאכל בו... וכי יגור אתך גר... המול לו כל זכר ואז יקרב לעשותו... וכל ערל לא יאכל בו". ד. הכתוב מציין כי אכלו מעבור הארץ ממחרת הפסח כי ביום זה נפסקה ירידת המן וזהו התאריך (ט"ז ניסן – ממחרת הפסח) בו עברו ישראל לאכילה בדרך הטבעית מתבואת הארץ ולא בדרך הנסית.</p>	<p>ב. את מי לא צריך היה יהושע למול ומדוע? ג. ציין מקור בתורה לקשר שבין ברית מילה וקרבן הפסח. ד. מדוע מציין הכתוב שהאכילה מעבור הארץ הייתה ממחרת הפסח?</p>	<p>בגרות ברית המילה ופסח</p>
<p>שמות ט"ז: תחילת ירידת המן לבני ישראל. שמות ט"ז, לה: מסופר על העתיד כי בני ישראל הפסיקו לאכול מהמן בהגיעם לארץ ישראל.</p>	<p>"וישבת המן". היכן מסופר על תחילת ירידת המן לבני ישראל והיכן בתורה מסופר על העתיד כי "בני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה עד בואם אל ארץ נושבת... עד בואם אל קצה ארץ כנען"?</p>	<p>3. ירידת המן</p>
<p>חלקו הראשון של פרק ה' – ברית המילה והפסח – מתרחש בגלגל. מקור השם הוא בברית המילה: "היום גלותי את חרפת מצרים מעליכם, ויקרא שם המקום ההוא גלגל" (ט). ב. פגישת יהושע עם שר צבא ה' מתרחשת ביריחו (למעשה – באזור יריחו, שכן העיר עצמה "סוגרת ומסוגרת" ועדיין לא כבשה). יהושע חשב בהתחלה שהוא רואה לפניו אדם, אך משאל "הלנו אתה אם לצרינו" נענה כי הוא שר צבא ה'.</p>	<p>א. היכן מתרחש חלקו הראשון של פרק ה' ומהו המקור לקריאת המקום בשם זה? ב. היכן מתרחשת פגישת יהושע עם שר צבא ה' ומה חשב יהושע בתחילת פגישתו עמו?</p>	<p>4. כללי</p>
<p>דומה: 1. למשה ויהושע נאמר להוריד נעלם (או נעליהם) מפני קדושת המקום. 2. לשניהם באה התגלות זו בתחילת מנהיגותם (משה) או בשלב ראשוני של הנהגתם (יהושע). שונה: 1. משה נתבקש להוריד את שתי נעליו ("נעליך") ויהושע נתבקש להוריד נעל אחת ("נעלך"). 2. ההתגלות למשה הייתה ע"י ה' וההתגלות ליהושע ע"י מלאך ה'. 3. ההתגלות למשה הייתה בחורב וההתגלות ליהושע הייתה ביריחו. 4. להתגלות למשה קדם מראה מיוחד שמשך אותו לשם (הסנה שאיננו אכל).</p>	<p>ציין שתי נקודות דמיון ושני הבדלים בין פגישת יהושע עם מלאך ה' לבין סיפור משה במעמד הסנה.</p>	<p>5. "אדמת קודש" למשה וליהושע</p>

פרק ו

כיבוש יריחו

סיכום הפרק

הוראות ה' לכהנים ולעם לפני כיבוש העיר (א' – ה'): ה' מורה ליהושע:

- * להקיף את העיר במשך ששה ימים פעם, אחת בכל יום, ושבע פעמים ביום השביעי.
- * בזמן הקפות העיר ישאו שבעה כהנים שבעה שופרות יובלים לפני ארון ה' ויתקעו בשופרות.
- * כשמאריך קול השופר ("במשוך בקרן היובל") לאחר ההקפה השביעית – ביום השביעי יריעו העם תרועה גדולה, חומת העיר תיפול והעם יעלו להלחם.

יהושע מעביר את הוראות ה' לעם (ו' – י"א):

יהושע אומר את דבר ה' לכהנים.

החלוצ (שניים וחצי השבטים) יעברו לפני ארון ה', המאסף (העם) הולך אחרי ארון ה'.

יהושע מצווה את העם לא להשמיע שום קול עד שיודיע להם שהגיע הזמן להריע.

העם עושה את ההקפה של היום הראשון כדבר יהושע.

הקפות העיר (י"ב – ט"ו)

העם מקיפים את יריחו גם ביום השני, ולאחריו בארבעת הימים הבאים ושבע פעמים ביום השביעי.

ההוראות לעם לאחר ההקפה השביעית ביום השביעי (ט"ז – י"ט):

* לאחר ההקפה השביעית ביום השביעי אומר יהושע לעם כי הגיע הזמן להריע.

<p>* שלל העיר יהיה חרם לה'.</p> <p>* יש להציל את רחב ומשפחתה כי הצילה את המרגלים. (המרגלים נקראים בפרק זה "מלאכים", "שניים אנשים מרגלים" ו"הנערים המרגלים").</p> <p>* יש להישמר לא לקחת מהחרם לעצמם, אלא רק לתיתו לאוצר ה'.</p>		
<p>כיבוש העיר יריחו וקיום ההוראות (כ' – כ"ז):</p> <p>* העם הריעו בשופרות וחומת העיר נפלה.</p> <p>* העם לכדו את העיר ולקחו ממנה חרם.</p> <p>* המרגלים עצמם קיימו את הבטחתם לרחב ולמשפחתה.</p> <p>* העם נתנו את החרם לאוצר ה'.</p> <p>* רחב ישבה לאחר הצלתה בקרב ישראל.</p> <p>* יהושע השביע את העם לא לבנות את העיר יריחו.</p>		
<p>העיר יריחו נכבשה ע"י נס ההקפות, התקיעה בשופרות ונפילת החומה. ההשתדלות האנושית באה לביטוי בשליחת המרגלים, ההקפות והתרועות והמלחמה לאחר נפילת החומה.</p>		
שאלה	תשובה	
הקפות יריחו	<p>א. כמה פעמים נצטוו ישראל להקיף את העיר יריחו בסך הכל שלוש עשרה פעמים פעם אחת בכל אחד מששה הימים הראשונים ושבע פעמים ביום השביעי. ציווי זה קיים מוקדם בבוקר: "וישכם יהושע בבוקר וישאו הכהנים את ארון ה'" (י"ב). "ויהי ביום השביעי וישכימו כעלות השחר ויסובו את העיר" (ט"ו).</p> <p>ב. רק לאחר ההקפה השביעית ביום השביעי אמר יהושע לעם להריע גם הם: "ויהי בפעם השביעית... ויאמר יהושע אל העם הריעו כי נתן ה' לכם את העיר" (ט"ז).</p>	<p>א. כמה פעמים נצטוו ישראל להקיף את העיר יריחו בסך הכל ובאיזה שלב של היממה קיים ציווי זה?</p> <p>ב. "ואת העם צוה יהושע לאמר לא תריעו ולא תשמיעו את קולכם... עד יום אמרי אליכם" (פסוק י').</p> <p>באיזה שלב כן נדרשו העם להריע גם הם?</p>
שופרות וקרן היובל	<p>א. במדבר י', א – לתקיעה או תרועה בחצוצרות היו מספר תפקידים כגון "למקרא העדה ולמסע את המחנות" ועוד. הכהנים הם התוקעים: "ובני אהרן הכהנים יתקעו בחצוצרות". מלחמה היא אחד המצבים בהם משתמשים בחצוצרות: "וכי תבואו מלחמה בארצכם... והרעותם בחצוצרות". המטרה: "ונזכרתם לפני ה' אלהיכם ונושעתם מאויביכם".</p> <p>ב. שמות י"ט, יג: "במשוך היובל המה יעלו בהר". (רש"י: כשימשוך היובל קול ארוך הוא סימן סילוק שכונה והפסקת הקול וכיון שאסתלק הם רשאים לעלות).</p>	<p>"ושבעה הכהנים נושאים שבעה שופרות היובלים לפני ה' עברו ותקעו בשופרות" (ח').</p> <p>א. בספר במדבר נזכר תפקיד הכהנים כתוקעים בחצוצרות. היכן נאמר הדבר? ציין האם מלחמה היא אחד המצבים בהם תוקעים בחצוצרות עפ"י מקור זה.</p> <p>ב. "והיה במשוך בקרן היובל... יריעו כל העם תרועה גדולה ונפלה חומת העיר" (פסוק ה'). פעולת "במשוך היובל" נזכרה גם בפרקים המתארים את מעמד הר סיני. ציין מה קורה "במשוך היובל" במעמד הר סיני וכתוב מקור מדויק לדבריך.</p>
הוראות יהושע לפני כיבוש יריחו	<p>א. ההוראות שנתן יהושע לעם הן: 1. כל החרם מן העיר הוא לה'. 2. אין לקחת מן החרם לעצמם. 3. יש להחיות רק את רחב וכל אשר אתה בבית כפי שהבטיחו לה המרגלים.</p> <p>לאחר כיבוש העיר השביע יהושע את העם כי אין לבנות את העיר, וארור האיש אשר יעשה זאת.</p> <p>ב. הוראות יהושע להציל את רחב ואשר אתה בבית ולתת החרם לה' – קוימו, אך איסור המעל בחרם ולקיימה ממנו לעצמם הופר ע"י עכן בן כרמי.</p>	<p>א. מהן ההוראות שנתן יהושע לעם לפני כיבוש העיר יריחו ובמה השביעם לאחר כיבושה?</p> <p>ב. באיזו מידה קוימו הוראות אלה?</p>
החלוק ההולך בראש	<p>החלוק הם שנים וחצי השבטים. כך נקראו ע"י משה כשנתן את הסכמתו לבקשתם ("אם תחלצו לפני ה' למלחמה. ועבר לכם כל חלוק את הירדן" וגו' – במדבר ל"ב, כ – כא) וכך נקראו מיד עם כניסתם לארץ: "ויעברו... חמושים לפני בני ישראל... כארבעים אלף חלוצי הצבא" (יהושע ד', יג).</p>	<p>מיהו "החלוק" שהלך לפני הכהנים נושאי ארון ברית ה' בזמן הקפת העיר יריחו? הוכח דבריך מן הכתובים.</p>
כיבוש יריחו וכיבוש העי	<p>א. כיבוש יריחו נעשה בדרך נסית. אף ההשפעה הטבעית האפשרית של התרועה בשופרות היא פסיכולוגית – מורלית. בעי לעומת זאת ננקטו אמצעים צבאיים: ריגול העי כדי לדעת כמה חיילים יש לשלוח במלחמה הראשונה, חלוקת הצבא</p>	<p>א. מהו ההבדל בין דרך כיבוש יריחו ובין דרך כיבוש העי?</p> <p>ב. מה היה דין השלל שנתפס ביריחו ומה היה</p>

<p>לקבוצות, מארב והטעיית האויב בשניה. האלמנט הנסי במלחמת העי היה נטיית יהושע בכידון שבידו לעבר העי, כדבר ה', עד תום כיבושה. ב. דין השלל שנתפס ביריחו היה להינתן כולו לה'. את השלל שנתפס בעי הותר לישראל לקחת.</p>	<p>דין השלל שנתפס בעי?</p>	<p>עפ"י שאלת בגרות</p>
<p>א. המרגלים עצמם הם אלה שקיימו הבטחתם לרחב: "ויבואו הנערים המרגלים ויוציאו את רחב... ואת כל אשר לה... ויניחום מחוץ למחנה ישראל". גורלה של רחב: "ותשב בקרב ישראל עד היום הזה" (כ"ה). ב. כינוייהם של המרגלים: 1. מלאכים (י"ז, כ"ה). 2. שנים האנשים המרגלים (כ"ב). 3. הנערים המרגלים (כ"ג).</p>	<p>א. מי בעם היו אלה שנפנו לקיים את ההבטחה שנתנו המרגלים לרחב ומה עלה לאחר מכן בגורלה של רחב? ב. מהם הכינויים השונים שניתנו למרגלים ששלח יהושע בפרק זה?</p>	<p>קיום ההבטחה לרחב</p>

פרק ז

<p>חטא עבן והכשלוך במלחמת העי</p>	<p>סיכום הפרק</p>
-----------------------------------	-------------------

<p>חטא עבן (א): עבן עבד את הוראת יהושע שחרם העיר יריחו יהיה לה' ומעל בחרם (לקח ממנו לעצמו). כשלוך מלחמת העי (ב-ה): * יהושע שלח מרגלים לרגל את העי. * המרגלים דיווחו וסיפקו כאלפיים או כשלושת אלפים איש כדי להכות את העי "כי מעט המה". * אנשי העי הכו בלוחמים. תגובת העם ותגובת יהושע לכשלוך מלחמת העי (ה'-ט): תגובת העם: פחד – "וימס לבב העם ויהי למים". תגובת יהושע: 1. קרע שמלותיו ונפל ארצה לפני ארון ה' עד הערב עם זקני ישראל, והעלו עפר על ראשם. 2. תפילה לה'. יהושע מזכיר בתפילתו כי נצחון העי עליהם יעלה את בטחונם של עמי הארץ להלחם בהם "והכריתו את שמנו מן הארץ ומה תעשה לשמך הגדול". תשובת ה' ליהושע (י'-ט"ו): * ה' אומר ליהושע כי סיבת הכשלוך היא שישראל חטאו בלקיחה מן החרם. * ה' אומר כי ישראל לא יוכלו להצליח במלחמה נגד אויביהם עד שיסירו החרם מקרבם. * על ישראל להתקדש לקראת משפט ה' מחר, בו יתברר מי לקח מן החרם באופן הבא: # ישראל יקרבו בבוקר לפני ה' (שיענם באורים ותומים או בגורל) לפי שבטים. # השבט שילכד יקרב לפי משפחות (בתי אבות). # המשפחה שתלכד תקרב לפי בית (המשפחה המצומצמת). # המשפחה שתלכד תקרב לפי גברים. # הגבר שילכד הוא אשר לקח מן החרם. * עונשו של הנלכד בחרם יהיה המתתו ושריפתו – הוא וכל אשר לו. לכידת עבן ועונשו (ט"ז-כ"ו): * יהושע עשה כדבר ה'. נלכד שבט יהודה ומתוכו משפחת הזרחי ומתוכו בית זבדי ומתוכו עבן. * יהושע אמר לעבן להתוודות על חטאו ועבן סיפר מה עשה, מה הניע אותו ("ואחמדס") והיכן נמצא השלל עכשיו (בקרקע אהלו). * שליחי יהושע מצאו השלל במקום שתאר עבן, עבן וכל אשר לו נלקחו, העם רגם אותו, שרף הכל באש והקים עליו גל אבנים. * שם המקום נקרא עמק עכור. * לאחר המעשה שב חרון אף ה'.</p>

שאלות ותשובות פרק ז		
	שאלה	תשובה
1. מרגלי	א. מה הייתה ההצעה שהציעו המרגלים שנשלחו לעי ליהושע ועל מה התבססו בהצעתם זו?	א. הצעת המרגלים שנשלחו לעי הייתה שמספיק כוח של כאלפיים עד שלושת אלפים איש כדי לנצח את העי "כי מעטים המה". ב. סיבת הכישלוך לא הייתה נעוצה בהצעתם, אלא בחטא הלקיחה מהחרם:

<p>"ויאמר ה'... חטא ישראל... וגם לקחו מן החרם... ולא יוכלו בני ישראל לקום לפני אויביהם" (י"א-י"ב). ג. תגובת העם הייתה פחד: "וימס לבב העם" וגו'. יהושע נפל ארצה לפני ארון ה' עד הערב יחד עם זקני ישראל, והוא והזקנים העלו עפר על ראשם. לאחר מכן התפלל יהושע לה'.</p>	<p>ב. יישום הצעת המרגלים הביא לכישלון. האם הייתה סיבת הכישלון נעוצה בהצעתם או בגורם אחר? בסס דבריך על הכתוב. ג. מה הייתה תגובת העם ומה הייתה תגובתו של יהושע על כשלונו זה?</p>	<p>העי עפ"י שאלת בגרות</p>
<p>א. יהושע קורע שמלותיו ונופל על פניו ארצה (ו') ומשה ואהרן נופלים על פניהם בשמעם דברי העם, ויהושע וכלב קורעים בגדיהם (במדבר י"ד, ה-ו). יהושע אומר שהתבוסה יכולה להביא להעלאת בטחון הגויים ולהצלחתם "ומה תעשה לשמך הגדול" (ט') ומשה אומר שאם ימית ה' את כל העם יאמרו הגויים "מבלתי יכולת ה' להביא את העם הזה אל הארץ... ועתה יגדל נא כח ה'..." (שם, טו-יז). ב. משה ידע בדיוק על מה הוא מתפלל. הוא ידע מה החטא (חטא העגל) ומה רצה ה' לעשות כדי להענישם. לכן הוא מבקש את סליחת ה' לעם בנימוק שהגויים לא יפרשו בצורה לא נכונה את מעשה ה' ובנימוק של זכירת ברית אבות. יהושע לא ידע מה גרם לכישלון, הוא לא היה מודע לחטא ולכן גם לא הזכיר בתפילתו בקשת סליחה, אלא התמקד בחשיבות של ניצחון על גויי הארץ לצורך המשך כיבוש הארץ ולמען שמו הגדול של ה'.</p>	<p>א. השווה בין תגובת יהושע לכישלון מלחמה זו בעי לתגובת משה אל העם ואל ה' בעקבות חטא המרגלים בבמדבר י"ד, ה-ו, יג-יט. ב. בשמות ל"ב יא-יג מתפלל משה אל ה' שיסלח לעם על חטאו. מה היה ההבדל בין המצב שהביא את משה להתפלל לה' למצב שהביא את יהושע להתפלל?</p>	<p>2. תפילת יהושע ותפילת משה</p>
<p>א. ג', ה: על העם להתקדש (להיות מזומנים, טהורים פיסית) כדי להיות מוכנים למעבר הירדן. ז', יג: על העם להתקדש (במשמעות הנ"ל) כדי להיות מוכנים ליקרב לפני משפט ה' בנוגע לחרם. ב. הבאת עבן על עונשו היוותה הסרת חטא החרם מעל ישראל ובכך שב חרון אפו של ה'.</p>	<p>א. ביהושע ג' פסוק ה' ובפרק ז' פסוק י"ג אומר יהושע לעם "התקדשו". לשם מה בא ציווי זה בכל אחד מפסוקים אלה? ב. "וישב ה' מחרון אפו" (ז', כו). מה גרם לכך שה' שב מחרון אפו על ישראל?</p>	<p>3. גילוי החוטא בחרם ועונשו עפ"י שאלת בגרות</p>
<p>א. יהושע נצטווה לקרב את ישראל למשפט לפני ה' לפי שבטים. השבט שילכד (ע"י אורים ותומים או ע"י גורל עפ"י ה') יקרב למשפחותיו ואז תלכד המשפחה (המורחבת, לפי ראש בית אב). המשפחה תקרב ואז תלכד המשפחה המסוימת מתוכה, ולבסוף יקרבו גברי המשפחה וילכד החוטא בחרם. משנלכד עבן אמר לו יהושע להתוודות על מעשהו. ב. החטא שרצה שאול לגלות לא היה ברור לו עצמו, הוא רק ידע שה' לא ענהו באורים ותומים כששאל אם לרדת אחר פלשתים ובקש לדעת "במה הייתה החטאת הזאת היום". לאחר ששאל העמיד את כל העם בצד אחד ואת עצמו ויונתן בצד אחר נלכד יונתן. שאול שאלו מה עשה, ויונתן השיב שטעם מהדבש למרות השבועה שהשביע (שאלו) את העם לא לאכול דבר. אי הידיעה בדבר השבועה שהשביע אביו את העם לא הצילה את יונתן, אך יונתן ניצל בכל זאת כי העם פדה אותו בזכות הישועה שהביא במלחמה נגד הפלשתים.</p>	<p>א. באיזו דרך נצטווה יהושע לגלות את האיש שלקח מן החרם ביריחו ומה דרש ממנו לאחר שנודע שהוא האיש שלקח מן החרם? ב. גם שאול רצה לגלות מי עשה חטא מסוים: "ודעו וראו במה הייתה החטאת הזאת היום" (שמ"א, י"ד, ל"ח). מה היה החטא שרצה שאול לגלות, באיזו דרך התגלה החוטא ומה עלה בגורלו של אותו אדם?</p>	<p>4. גילוי החוטא בחרם עפ"י שאלת בגרות</p>
<p>חטא עבן נזכר שוב ביהושע כ"ב, כשמשלחת של נשיאי ישראל בראשות פנחס בן אלעזר הכהן באה אל שבטי ראובן, גד וחצי המנשה בכעס על שבנו מזבח בעבר הירדן. בתוך כך הזכירו את עוון פעור שגרם לעונש לכל העם ואת חטא עבן שהביא לעונש לכל העם, כי חששו שגם עתה יענשו כל ישראל במה שנראה היה להם כעוון של שניים וחצי השבטים.</p>	<p>היכן נזכר שוב חטא עבן בהמשך ספר יהושע ובאיזה הקשר?</p>	<p>5. חטא עבן</p>
<p>בפסוקים שונים נאמר על חטא הלקיחה מהחרם כי החטא הוא של ישראל, למרות שרק אדם אחד עשה זאת. דבר זה מלמד על הערבות ההדדית הקיימת בישראל: ז', א: "וימעלו בני ישראל מעל בחרם, ויקח עבן..."</p>	<p>ציינ פסוקים אחדים מן הפרק הקשורים לחטא עבן והמצביעים על הערבות ההדדית הקיימת בישראל.</p>	<p>6. ערבות הדדית</p>

ז', י- יב: "ויאמר ה'... חטא ישראל וגם עברו את בריתי... וגם לקחו מן החרם... ולא יוכלו בני ישראל לקום לפני אויביהם... אם לא תשמידו החרם מקרבכם".		
פרק ח		
סיכום	כיבוש העי	
<p>ה' מורה על עליה למלחמה בעי (א'– ב'): * ה' מבטיח שהעי תינתן הפעם בידם.</p> <p>* הוראות ה': 1. לעשות לעי ולמלכה כפי שעשו ליריחו ולמלכה. 2. מותר לקחת מהשלל. 3. לנקוט בדרך של שימת מארב לעיר.</p> <p>המהלכים הצבאיים של מלחמת העי (ג'– י"ד): * יהושע בוחר הפעם מספר רב של חיילים – שלושים אלף איש גיבורי חיל (פי 10 ממספר החיילים שנשלחו במלחמת העי הראשונה). * יהושע מדריך קבוצה ראשונה של חיילים לגבי המארב. * קבוצה שנייה של חיילים יקרבו את העיר ומשיצאו אנשי העי לקראתם ועמידו פני נסים (כביכול כפי שקרה בפעם הראשונה). * כשייצאו לוחמי העם אחרי הקבוצה השנייה ייכנסו אנשי המארב לעיר ויציתו אותה באש. * העליה לכיוון העי נעשתה כולה בלילה. המלחמה החלה השכם בבוקר.</p> <p>בין מלחמת יריחו למלחמת העי קיים הבדל בכך שכיבוש יריחו היה רובו נסי. מבחינה צבאית השתתף העם במלחמה זו רק בשלב שלאחר נפילת החומה, ואילו בכיבוש העי היתה שותפות רבה של העם במלחמה כבר מתחילתה.</p> <p>התקיימות מהלכי המלחמה כמתוכנן (י"ד– י"ז): * אנשי העי יצאו אחרי הקבוצה השנייה בלי לדעת על המארב. * הקבוצה נסה לפנייהם כמתוכנן. * אנשי העי יצאו מהעיר בלי להשאיר בה לוחמים ואת העיר השאירו פתוחה.</p> <p>המהלך הנסי והמשך התקיימות מהלכי המלחמה כמתוכנן (י"ח– כ"ט): * ה' אמר ליהושע לנטות בכידון שבידו לעבר העי (י"ח). יהושע החזיק בכידון מופנה כלפי העי במשך כל המלחמה (כ"ז). * האורב נכנס לעיר והצית אותה. * אנשי העי ראו את העיר עולה באש אך לא היה להם לאן לברוח כי היו לכודים עתה בין אנשי המארב בעיר לבין הקבוצה שכביכול נסה ועתה הפכה לרודפת. * מלך העי נתפס. העיר הוכתה לפי חרב. השלל נלקח. מלך העי נתלה אך הורד עם ערב כפי הציווי בתורה לא להלין נבלה עד הערב (דברים כ"א).</p> <p>בניית המזבח בהר עיבל ומעמד הברכה והקללה (ל'– ל"ה): * יהושע בנה מזבח בהר עיבל והקפיד על הציווי (שמות כ', כב) לבנותו מאבנים שלמות שלא הונף עליהן ברזל כדי לסתן. * ישראל העלו על המזבח עולות ושלמים. * יהושע כתב על האבנים את משנה תורת משה. * מחצית מבני ישראל עמדו מול הר גריזים ומחציתם מול הר עיבל ויהושע הקריא את הברכה והקללה.</p>		
שאלות ותשובות פרק ח		
שאלה	תשובה	
1. א. אחד התכסיסים בהם השתמש יהושע במלחמתו השנייה בעי היה המארב. מי יזם מהלך זה? הוכח דבריך מן הפסוקים.	א. המארב היה ביוזמת ה': "ויאמר ה'... ועשית לעי ולמלכה כאשר עשית ליריחו ולמלכה... שים לך אורב לעיר מאחריה". (רק לאחר מכן מסופר על פעולות יהושע בעקבות דברי ה').	

<p>ב. התכסיסים הנוספים היו: 1. גורם ההפתעה: האנשים עלו לעבר העי בלילה. 2. שימוש בגורם ההטעיה: העמדת פנים שהם נסוגים, כשבזמן שאנשי העי ירדפו אחריהם יבואו האורבים מכיוון שני ויתקפו את העיר. ג. יהושע שינה עתה מעצת מרגלי העי בכך, ששלח שלושים אלף חיילים, מספר הגדול פי עשר ממה שיעצו הם בתחילה.</p>	<p>י. המלחמה בעי ב. מה היו התכסיסים הנוספים בהם השתמש יהושע בקרב נגד העי? ג. במה שינה יהושע מעצת המרגלים שניתנה לפני מלחמת העי הראשונה?</p>	
<p>א. הגורמים הנסיים שעזרו לישראל במלחמתם בעי היו: הטיית ידו של יהושע האוחזת בכידון כלפי העי עפ"י דבר ה' (י"ח) עד תום כל שלבי המלחמה (כ"ו), וכן העובדה שאנשי העי יצאו כולם מתוך העיר להלחם בישראל, לא חשבו להשאיר לוחמים גם בתוך העיר והשאירו את העיר פתוחה. ב. קבוצת החיילים הבורחים הפכה לקבוצה רודפת לאחר שהעי נלכדה ונשרפה ולא היה ללוחמים לאן לחזור. אנשי העי מצאו עצמם בתווך בין המארב שלכד את העיר לבין קבוצה זו, ללא יכולת לנוס.</p>	<p>א. מה היו הגורמים הנסיים שעזרו לישראל במלחמתם בעי? ב. איזה שימוש עשה יהושע בשלב השני של הקרב בקבוצת החיילים שתפקידם היה להעמיד פני נסוגים ומה גרם הדבר לאנשי העי?</p>	<p>2. הגורמים הנסיים במלחמת העי</p>
<p>יהושע נצטווה להטות ידו האוחזת בכידון לעבר העי. פעולה זו "עוררה" את נס הניצחון במלחמה. בשמות י"ז ה' אמר למשה להטות את ידו האוחזת במטה על הים ופעולה זו "הביאה" את הנס. בשמות י"ז אמר ה' למשה להרים ידיו ובכך "בא" הנס.</p>	<p>הצבע על הדמיון בין המהלך הנסי של מלחמת העי לבין פעולות משה בקריעת ים סוף ובמלחמה נגד עמלק.</p>	<p>3. וכי עושות מלחמה?</p>
<p>את העי שרף יהושע והשאיר אותה תל עולם שממה. את מלכה הרג יהושע ותלה נבלתו על העץ, אך בערב הוריד את נבלתו מהעץ והקים עליו גל אבנים (עפ"י הציווי "לא תלין נבלתו על העץ" בדברים כ"א).</p>	<p>כיצד נהג יהושע בעי ובמלכה עם תום המלחמה?</p>	<p>4. העי ומלכה</p>
<p>א. שמות כ', כב: "ואם מזבח אבנים תעשה לי לא תבנה אתהן גזית, כי חרבך הנפת עליה ותחללה". ב. יהושע והעם העלו על המזבח עולות ושלמים. יהושע כתב על האבנים את משנה תורת משה והקריא את כל דברי התורה הברכה והקללה לפני העם, שעמדו, יחד עם זקני ישראל, שופטיו ושוטריו משני צדי הארון, מנגד לכהנים נושאי ארון ברית ה', חציים מול הר גריזים וחציים מול הר עיבל.</p>	<p>לאחר ניצחון המלחמה בעי בנה יהושע מזבח לה' בהר עיבל. א. היכן בתורה נאמר כי על המזבח להיות מ"אבנים שלמות אשר לא הניף עליהן ברזל" כפי שמסופר על המזבח שבנה יהושע? ב. מה עשו יהושע וישראל במעמד בניית המזבח בהר עיבל?</p>	<p>5. המזבח בהר עיבל</p>

פרק ט

סיכום הפרק	הברית עם הגבעונים
<p>מעשה המרמה של הגבעונים (ג' – ו'): * המרמה: אנשי גבעון לבשו בגדים בליים ולקחו אתם בליים ולחם יבש כדי להעמיד פנים שבאו מארץ רחוקה. * הסיבה: הגבעונים רצו לכרות עם ישראל ברית וידעו שאם אנשי ישראל ידעו שהם מעמי הארץ לא יכרתו להם ברית. * הסיבה לרצון לכרות ברית עם ישראל לא נזכרת בשלב זה במפורש, אך נרמזת בפסוק ג': "ויושבי גבעון שמעו את אשר עשה יהושע ליריחו ולעי". ה"משא ומתן" בין גבעון לישראל (ו' – ט"ז): * אנשי גבעון אמרו שבאו מארץ רחוקה ובקשו לכרות עם ישראל ברית. * "איש ישראל" חשדו שאולי הם אינם מארץ רחוקה אלא מעמי הארץ. * הגבעונים שכנעו את ישראל ב"צדקת" דבריהם בשני אופנים: 1. ע"י הבעת התפעלות ממעשי ה' ("כל אשר עשה במצרים. ואת כל אשר עשה לשני מלכי האמוריים")... (כביכול הם רוצים להידבק בעם ה') 2. הגבעונים הצביעו על בגדיהם והציוד שלהם ש"התיישנו" ו"מעידים" על כך שבאו מארץ רחוקה. 1. בכתוב אין בקורת על מעשה ישראל בכריתת הברית עם הגבעונים, אך הכתוב כן מציין כי את "פי ה' לא שאלו".</p>	

2. כמה גופים בישראל משתתפים במשא ומתן: יהושע, איש ישראל ונשיאי העדה.
"איש ישראל" הוא ככל הנראה כינוי לנשיאי העדה, כך שגוף זה חד הוא.

גילוי התרמית והמחלוקת על התגובה המתאימה (ט"ז – כ"א):

משנתגלתה התרמית, שלושה ימים לאחר כריתת הברית, התלוננו העדה על הנשיאים על שלא יכלו להכות בגבעונים בגלל שבועתם להם. הנשיאים פסקו: את השבועה יש לקיים, אך תנאי הברית ישתנו לברית שבין אדון לעבד והגבעונים יהיו חוטבי עצים ושואבי מים לכל העדה.

השיחה בין יהושע לגבעונים (כ"ב – כ"ז):

לשאלתו של יהושע מדוע נהגו כפי שנהגו ענו הגבעונים כי שמעו שה' צוה לתת לישראל את כל הארץ ולהשמיד את יושביה מפניהם ועל כן חששו ונהגו כך מתוך חששם.

יהושע פסק כפי שפסקו הנשיאים וקבע שאין להרגם, אלא יהיו חוטבי עצים ושואבי מים לעדה ולמזבח ה'.

שאלות ותשובות פרק ט'

שאלה	תשובה
1. עיין ביהושע ט', א – טו. א. מה הייתה תגובתם של המלכים השונים לניצחונות ישראל ביריחו ובעי ומה הייתה תגובת אנשי גבעון? ב. כיצד נימקו הגבעונים את בואם למחנה ישראל ומה הייתה הסיבה האמיתית לבואם?	א. על המלכים מסופר כי התאגדו יחדיו להלחם עם ישראל בכוח אחד. לעומת זאת הגבעונים בחרו שלא להלחם אלא לנסות לכרות עם ישראל ברית בעורמה בהעריכם שכך גבוהים בהרבה סיכוייהם להינצל. ב. הגבעונים נימקו את בואם למחנה ישראל בכך ששמעו את כל אשר עשה ה' במצרים ואשר עשה לשני מלכי האמורי, ולכן עתה הם חפצים להיות בעלי בריתם של ישראל. אולם הסיבה האמיתית לרצונם לכרות ברית עם ישראל הייתה פחדם מפני ישראל, כפי שאמרו אח"כ ליהושע "ונירא מאד לנפשותינו" וגו'.
2. א. כיצד רכשו הגבעונים את אמונם של אנשי ישראל והאם התעורר בשלב כלשהו חשדם כלפי אנשי גבעון? הוכח דבריו מן הכתובים. ב. כמה דומים דברי הגבעונים לנשיאי ישראל לדבריה של רחב אל המרגלים ובמה שונים דבריהם?	א. הגבעונים רכשו את אמונם של ישראל בשתי דרכים: 1. ע"י הצטיידות בלבוש וכלים בלים ולחם יבש, כדי להעמיד פנים שאינם מיושבי הארץ אלא באו מארץ רחוקה. 2. ע"י אמרם כי שמעו את שמעו ה גדול של ה' ולכן הם רוצים לכרות עמם ברית. חשדם של "איש ישראל" התעורר בהתחלה, באמרם לגבעונים "אולי בקרבי אתה יושב ואיך אכרת לך ברית" (פסוק ז'), אולם תגובתם הראשונה של הגבעונים לכך כבר שכנעה אותם והם לא הוסיפו לדרוש ולחקור. ב. גם רחב אמרה למרגלים כי אנשי יריחו שמעו שהוביש ה' את מי ים סוף מפניהם ואת שעשו לשני מלכי האמורי (ב', ט – יא). ההבדל בין דבריה לדבריהם היה שהיא הודתה מיד שהדברים גרמו לפחד בקרבם ואילו הגבעונים לא הודו בכך מפני שאמרו דבריהם כחלק מתרמית לגבי זהותם.
3. א. הבא הוכחה אחת לכך שישראל לא פעלו כשורה בכריתת הברית עם הגבעונים והוכחה אחת לכך שלא חטאו במעשם עם הגבעונים. ב. ציין שני מקומות בהם נזכר בתורה האיסור לכרות ברית עם יושבי הארץ.	א. ישראל לא פעלו כשורה: "ויקחו האנשים מצידם ואת פי ה' לא שאלו" (י"ד). הוכחה שלא נחשב להם הדבר לחטא: הכתוב אינו מגנה אותם, לא מוזכר כעס ה' ולא מוזכר כל עונש. ב. שמות כ"ג, לב, לג: "לא תכרות להם ולא להיהם ברית" ... שמות ל"ד, יב – טו: "השמר לך פן תכרות ברית ליושב הארץ" ...
4. א. בין מי למי הייתה מחלוקת לאחר שנתגלה דבר המרמה של הגבעונים ועל מה נסבה מחלוקת זו? ב. כיצד הוכרעה מחלוקת זו ומדוע? ד. הגבעונים נזכרו גם בספר שמ"ב בימי דוד. ציין המקור המדויק וההקשר בו נזכרו.	א. בני ישראל לנשיאי העדה הייתה מחלוקת לגבי השאלה מה יש לעשות בגבעונים לאחר שנתגלתה התרמית. בני ישראל רצו להכות בהם והנשיאים אמרו שאינם יכולים לעשות כן מפני שהם מחויבים לשבועה שכבר נשבעו להיות להם בני ברית. ב. המחלוקת הוכרעה בכך שישראל אמנם נשאר נאמנים לשבועתם ולא הכו אותם, אך הם כן שינו את תנאי הברית והפכו אותה לברית שאינה בין שווים, אלא בין אדון לעבד, והגבעונים הפכו לחוטבי עצים ושואבי מים לישראל ולמזבח ה'. ג. שמ"ב כ"א, א – ט: הגבעונים נזכרו בהקשר לרעב שהיה בימי דוד. ה' אמר

<p>לדוד כי הרעב בא בגלל מעשה שאול בהכותו את הגבעונים למרות השבועה שנשבעו להם נשיאי ישראל.</p>	<p>עפ"י שאלת בגרות</p>
<p>פרק יג</p>	
<p>חלוקת הארץ לנחלות</p>	<p>סיכום</p>
<p style="text-align: center;">יהושע י"ג – י"ט חלוקת הארץ לנחלות</p> <p>לאחר שבע שנות כיבוש החלו לחלק את הארץ לנחלות, למרות שלא כל הארץ נכבשה עדיין.</p> <p style="text-align: center;">פרק י"ג</p> <p>* "הארץ הנשארת": אותם יישובים ואזורים בארץ שעדיין לא נכבשו. * "ועתה חלק את הארץ הזאת בנחלה לתשעת השבטים וחצי השבט המנשה..." * "רק לשבט הלוי לא נתן נחלה, אשי ה' אלקי ישראל הוא נחלתו..." * חזרה לעבר – השלב הראשון של חלוקת הארץ: נתינת שטחים ע"י משה לשבטי ראובן, גד וחצי מנשה בעבר הירדן המזרחי.</p>	
<p>פרק יג</p>	
<p>תשובה</p>	<p>שאלה</p>
<p>"הארץ הנשארת" היא כל אותם אזורים שעדיין לא הורישו בני ישראל וה' מזכיר אותה בדבריו אל יהושע כדי לומר לו שעדיין יש להורישם וה' יורישם מפני בני ישראל, אך על יהושע לחלק עתה את כל הארץ לנחלה לבני ישראל.</p>	<p>1. "ואת הארץ הנשארת" (ב'). מה מכונה בספר יהושע בשם "הארץ הנשארת" (אין הכוונה לפירוט גיאוגרפי), ולשם מה מזכיר אותה ה' בדבריו אל יהושע?</p> <p>עפ"י שאלת בגרות</p>
<p>בפרק י"ג מסופר על שבטי ראובן, גד וחצי המנשה, שלהם נתן משה נחלה בעבר הירדן המזרחי. ב. במדבר פרק ל"ב. ג. יהושע בן נון, אלעזר הכהן וראשי אבות המטות הנחילו לבני ישראל את הארץ. המרכז ממנו חולקו הנחלות לשבטי יהודה, אפרים וחצי מנשה היה בגלגל. ד. המרכז ממנו חולקו הנחלות לשבעת השבטים הנותרים היה בשילה. ה. המרכז ממנו חולקו הנחלות בעבר הירדן המזרחי היה בערבות מואב.</p>	<p>2. פרקים י"ג – י"ט בספר יהושע מדברים על חלוקת הארץ לנחלות לבני ישראל. א. על אילו שבטים מסופר כי קבלו נחלה בפרק זה, היכן הייתה נחלתם (ציינו את שמו הכולל של האזור בלבד) ומי נתנה להם? ב. היכן נזכר בתורה מתן הנחלות לשבטים אלה? ג. עיינו בפרק י"ד פסוקים א' – ו'. מי הנחילו לבני ישראל את נחלותיהם בעבר הירדן המערבי ומה היה המרכז ממנו חולקו הנחלות לשבטי יהודה, יוסף (אפרים) וחצי המנשה? ד. עיינו בפרק י"ח פסוק א'. מה היה המרכז ממנו חולקו נחלות שבעת השבטים הנותרים? ה. מהו המרכז ממנו חולקו הנחלות לשניים וחצי השבטים בעבר הירדן המזרחי?</p>
<p>א. פסוקים י"ד ול"ג מציינים כי שבט לוי לא קבל נחלה כי ה' הוא נחלתם. ב. במדבר ל"ה, א – ח: שבט לוי קבל ארבעים ושמונה ערים בתוך נחלות בני ישראל.</p>	<p>3. א. מהם שני הפסוקים המציינים כי שבט לוי לא קבל נחלה בישראל ומהי הסיבה לכך? ב. היכן כן ישבו בני לוי? ציינו מקור בספר במדבר העונה לשאלה זאת.</p> <p>לשבט לוי אין נחלה משל</p>

עצמם	
פרק יד	
סיכום שלב שני של חלוקת הארץ:	
<p>פרקים י"ד – י"ז שלב שני של חלוקת הארץ: מתן נחלות לשבטי יהודה ויוסף (אפרים וחצי מנשה) ע"י יהושע בגלגל</p> <p><u>המנחילים לבני ישראל את הארץ: "אלעזר הכהן ויהושע בן נון וראשי אבות המטות לבני ישראל".</u> <u>דרך קבלת הנחלות: בגורל.</u></p> <p>כלב בן יפונה פנה אל יהושע כדי להזכיר לו את הבטחת משה כי הארץ אשר דרכה רגלו בה (חברון) תהיה לו לנחלה. כלב מצייץ כי למרות גילו עדיין כוחו עמו והוא יכול לכבוש את חברון ומקבל את ברכת יהושע לכבשה. בני יוסף פונים אל יהושע בבקשה לנחלה גדולה יותר כי הם רבים. יהושע אומר להם להכשיר את שטחי היערות שבנחלתם ליישוב. בני יוסף טוענים ששטחי היער הנמצאים בהר לא יספיקו ואילו את שטחי העמק לא יוכלו לכבוש שכן הכנענים בעלי רכב הברזל היושבים שם חזקים מהם. יהושע עונה להם כי מכיוון שהם עם רב יוכלו הן להכשיר את היער והן לכבוש את הכנעני ובכך להשיג את גודל השטח הדרוש להם.</p>	
שאלות ותשובות פרק יד	
שאלה	תשובה
<p>1. עיין בפרק י"ד, א'–ה. א. היכן מסופר בתורה כי ה' אמר למשה שיהושע, אלעזר וראשי המטות יהיו אלה שינחילו את הארץ לישראל ובאיזה הקשר נזכר הדבר? ב. לכמה שבטים היה עליהם להנחיל את הארץ ועפ"י איזה חשבון היה עליהם להנחילה למספר שבטים זה? ג. באיזה אופן ייקבע מה תהיה נחלת כל שבט? צטט הפסוק המזכיר אופן זה בפסוקים אלו וציין מקור בתורה אשר גם בו נזכר הדבר.</p>	<p>א. במדבר ל"ד, טז–כט: ה' אמר למשה כי האנשים שינחילו לישראל את הארץ הם אלעזר הכהן, יהושע בן נון ונשיאי המטות (המפורטים שם בשמם). הדבר נזכר בהקשר לגבולות הארץ אותה ינחלו ישראל, הנוכחים גם הם באותו פרק. ב. עליהם היה להנחיל את הארץ לתשעה וחצי שבטים עפ"י החשבון הבא: בישראל ישנם שלושה עשר שבטים "כי היו בני יוסף שני מטות – מנשה ואפרים". מתוך שבטים אלה שבט לוי לא מקבל נחלה, ולכן נשארו שנים עשר שבטים. מתוך אלו קיבלו כבר שניים וחצי שבטים את נחלתם ע"י משה בעבר הירדן המזרחי, ולכן נשארו תשעה וחצי שבטים שיש לתת להם נחלה. ג. נחלות השבטים נקבעות עפ"י גורל: "בגורל נחלתם, כאשר ציוה ה' ביד משה" (ב'). במדבר ל"ג, נד: "והתנחלתם את הארץ בגורל למשפחותיכם לרב תרבו את נחלתו ולמעט תמעיט את נחלתו" וגו'.</p>
<p>2. "אשר דבר ה' אל משה איש האלקים על אודותי ועד אודותיך בקדש ברנע" (ו'). א. מה דיבר ה' על יהושע וכלב בקדש ברנע ומה הייתה ההבטחה המיוחדת לכלב? ב. מה הייתה תגובתו הראשונה של כלב לדברי המרגלים לפי המסופר בספר במדבר?</p>	<p>א. ה' דבר על יהושע ועל כלב כי הם יחיו ויזכו לבוא אל הארץ. על כלב נאמר באופן מיוחד: "ועבדי כלב עקב הייתה רוח אחרת עמו וימלא אחריו, והביאותיו אל הארץ אשר בא שמה וזרעו יורישנה" (במדבר י"ד, כד). ב. תגובתו הראשונה של כלב לדברי המרגלים הייתה "ויהס כלב את העם אל משה, ויאמר עלה נעלה וירשנו אותה כי יכול נוכל לה" (במדבר י"ג, ל).</p>
<p>3. "ועתה תנה לי את ההר הזה... כי אתה שמעת ביום ההוא כי ענקים שם... אולי ה' אותי והורשתים כאשר דבר ה'" (י"ב–י"ג). א. היכן מסופר בהמשך הספר כי כלב אכן הוריש את בני הענק מקרית ארבע? ב. כיצד ניתן לפתור את הסתירה בין הפסוקים לעיל לבין יהושע י"א, כא: "ויבוא</p>	<p>א. יהושע ט"ו, יג–יד: "ולכלב בן יפונה נתן חלק בתוך בני יהודה... את קריית ארבע אבי הענק היא חברון. ויורש משם כלב את שלושה בני הענק..." ב. כיבושי ישראל נקראו על שם יהושע, אך כמו שנלחם יהושע יחד עם בני ישראל, כך מי שנלחם בקרית ארבע הוא כלב, אשר עשה זאת מטעם יהושע ובברכתו.</p>

יהושע בעת ההיא ויכרת את הענקים מן ההר מן חברון מן דביר" וגו'?		
פרק יז'		
שאלות ותשובות פרק יז'		
בנות צלפחד ונחלת מנשה	א. ציין המקור בתורה בו מסופר על בקשת בנות צלפחד. ב. נחלות אילו שבטים גבלו בנחלת מנשה? ציין הפסוקים המתארים כי גבולות הנחלות בין השבטים לא היו קו ישר וברור.	
בקשות מיוחדות לגבי נחלות	א. הסבר לשם מה הזכיר כלב בשעת בקשתו את חברון כי עודנו חזק וכוחו היום ככוחו אז ("ד, יא). ב. מה הייתה בקשתם המיוחדת של בני יוסף ומה היו תשובות יהושע על בקשתם – טענתם כלפי הצעתו ותשובתו החוזרת? ג. גם בהיותם במדבר העלו בני יוסף בעיה כלשהי לגבי נחלתם. מה הייתה בעיה זו? ציין מקור מדויק לדבריך.	עפ"י שאלת בגרות
פרק יח – (יט – לא בחומר לבחינה)		
סיכום	מתן נחלות לשבעת השבטים הנותרים ע"י יהושע בשילה	
<p>שלב שלישי של חלוקת הארץ:</p> <p>* בניית משכן הקבע בשילה (לאחר ששכן באופן ארעי בגלגל). * יהושע אמר לבני ישראל ששלושה נציגים מכל שבט יתהלכו בארץ ויחלקוה לשבעה חלקים. לאחר מכן הפיל יהושע גורל וחילק את הנחלות לשבעת השבטים.</p> <p>נחלות אנשים יחידים שזכרו בפרקים אלה: כלב בן יפונה לכד וקבל את חברון, כפי שהבטיח לו משה כשכר על שלא היה מן המרגלים שהוציאו דיבת הארץ. עתניאל בן קנז לכד את קרית ספר (דביר) וקבל את עכסה בת כלב לאשה. עכסה בת כלב בקשה מאביה אזור עם מים: גולות עיליות וגולות תחתיות וקבלה בקשתה. בנות צלפחד קיבלו נחלה בתוך שבט מנשה כפי שהבטיח להן משה. יהושע קבל לנחלה את תמנת סרח אשר בהר אפרים.</p>		
שאלה	תשובה	
עפ"י שאלת בגרות	א. בשילה הוקם לאחר כיבוש הארץ המשכן הקבוע, לאחר ששכן באופן ארעי בגלגל. בשילה נעשה הגורל על פיו נקבעו נחלות שבעת השבטים הנותרים.	שילה ונחלת שבעה השבטים הנותרים
עפ"י שאלת בגרות	א. ציין את המיוחד בנחלות שמעון ודן. ב. מהו המקור בו מסופר על התיישבות בני דן בליש ומהו הסיפור השזור בתוך סיפורם זה של בני דן. ג. מי היו האחרונים לקבל נחלות בישראל עפ"י פרק זה ועפ"י פרק כ"א ומהי הנחלה שניתנה להם?	נחלות שבעת השבטים

פרק כ (לא במיקוד) – כא

ערי המקלט וערי הלויים

סיכום

לאחר חלוקת הארץ לנחלות הגיע הזמן בו יש לקיים הציווי (במדבר ל"ה) בדבר הבדלת ערי מקלט ובדבר מתן ערים ללויים בתוך נחלות ישראל.

ערי המקלט נקראות גם בשם "ערי המועדה".
מטרתן: מקום מנוסה לאדם שהרג בשגגה.

זמן השהיה בעיר מקלט מורכב משני שלבים: 1. רוצח בשגגה נמלט לשם עד זמן קיום משפטו. אם נפסק כי הוא הרג במזיד דינו מוות, אך אם נפסק כי אכן הרג בשוגג מגיע שלב 2. הרוצח בשגגה מגיע שוב אל עיר המקלט ונשאר בה עד מות הכהן הגדול.

שלוש ערי מקלט בעבר הירדן המזרחי כבר הובדלו ע"י משה: בצר, בנחלת ראובן, רמות בגלעד וגולן בבשן.
שלוש ערי מקלט בעבר הירדן המערבי הבדיל יהושע: קדש בגליל, שכס בהר אפרים וחרון בהר יהודה.

דין נוסף לגבי עיר מקלט אשר לא הובא קודם בתורה: האדם שנס לעיר המקלט עומד בפתח שער העיר ומשמיע דבריו באזני זקני העיר והם אוספים אותו העירה ונותנים לו מקום בקרבם.

ערי הלויים כוללות בתוכן את שש ערי המקלט ועוד ארבעים ושתיים ערים – סה"כ: 48 ערים.

כאנשים וקבוצות שונות לפנייהם אשר פנו ליהושע בתזכורת לגבי הבטחות העבר (כלב בן יפונה, בנות צלפחד) או בבקשות בהווה (בני יוסף) פנו עתה ראשי אבות הלויים אף הם ליהושע בתזכורת לגבי הבטחה שקבלו ויהושע נתן להם ערים מתוך נחלות ישראל כפי שהובטח להם.

שאלה	תשובה
<p>"לנוס שמה רוצח... בשגגה"</p> <p>א. ציין שני שמות בהן נקראו הערים אליהן יכול היה לנוס אדם שהרג בשגגה. ב. ציין שמותיהן של ערים אלה ואת האזור בו שכנו שלוש מהן. ג. ציין שלושה כללים הנוגעים לכניסת הרוצח בשגגה לערים אלה. ציין מתוכן את הדין שלא נזכר קודם לכן בתורה. ד. מהו המקור בתורה בו נזכר עניין זה?</p>	<p>א. ערים אלה נקראו ערי מקלט (ב') וערי מועדה (ט'). ב. ערי המקלט הן: קדש בגליל, שכס בהר אפרים, חרון ביהודה. בעבר הירדן המזרחי: בצר, רמות בגלעד וגולן בבשן. ג. 1. הנס לעיר מקלט עומד בפתח שער העיר ומדבר אל זקני העיר והם אוספים אותו העירה ונותנים לו מקום. (דין זה לא נזכר בתורה). 2. רוצח בשגגה שהגיע לעיר מקלט – אין להסגירו לידי גואל הדם. 3. הרוצח בשגגה יושב בעיר המקלט בתחילה עד משפטו. אם נפסק שרצח במזיד יומת ואם נפסק שהרג בשגגה חוזר לעיר המקלט ויושב בה עד מות הכהן הגדול. ד. במדבר ל"ה, ט – לד.</p>
<p>ערי הלויים</p> <p>ציין מהו המקור בתורה למתן ערים ללויים מתוך נחלות שבטי ישראל, כמה ערים קיבלו הלויים בסך הכל ומהו הקשר בין ערי הלויים לערי המקלט.</p>	<p>הציווי על מתן ערים ללויים מתוך נחלות בני ישראל: במדבר ל"ה, א – ח. מספר הערים שקבלו הלויים: ארבעים ושמונה. הקשר לערי מקלט: בין ארבעים ושמונה הערים שקיבלו הלויים היו שש ערי המקלט. (דבר זה נזכר הן כחלק מהציווי: "ואת הערים אשר תתנו ללויים את שש ערי המקלט... ועליהם תתנו ארבעים ושתיים עיר" והן בפירוט הערים עצמן ביהושע כ"א. הסיבה: ערי מקלט הן ערים מחנכות, שבה הרוצח בשגגה לומד מאנשי העיר וזקניה, והמתאימים לכך הם הכהנים והלויים).</p>

פרק כב'

שבטי עבר הירדן המזרחי ובניית המזבח

סיכום

פניית יהושע לשניים וחצי השבטים (א' - ה'):

יהושע מעביר לשניים וחצי השבטים ארבעה מסרים:

1. עם ביום הכיבוש וההתנחלות ולאחר ששמרתם את כל אשר ציוה אתכם משה ושמעתם לכל אשר צויתי אני – הנכם משוחררים לחזור למשפחותיכם בעבר הירדן המזרחי.
2. שמרו את תורת ה' לאהבה את ה' וללכת בכל דרכיו.
3. יהושע מברך את שניים וחצי השבטים לפני חזרתם.
4. התחלקו בשלל המלחמה עם אחיכם (יתכן שהכוונה לאחיהם שבעבה"י המערבי שלחמו בעורף ולא בחזית ויתכן שהכוונה לאחיהם בעבה"י המזרחי).

שניים וחצי השבטים בונים מזבח בעבר הירדן המזרחי (ט' - י"ב):

* שניים וחצי השבטים בונים מזבח בגלילות הירדן בעבה"י המזרחי.

* בני ישראל שומעים על כך ונקהלים לשילה במטרה לעלות להילחם בהם.

שליחת משלחת אל בני שניים וחצי השבטים (י"ג - כ'):

לפני שהם נלחמים שולחים בני ישראל משלחת בראשות פנחס בן אלעזר הכהן ועשרה נשיאי ישראל עמו.

המשלחת מאשימה את שניים וחצי השבטים במעל בבנותם מזבח להקריב בו במקום המזבח שבשילה.

- טענותיהם הן: 1. בניית מזבח אחר על פני מזבח ה' בשילה הינה מרד בה'. 2. חטא של קבוצה בעם יכול להביא עונש על עם ישראל כולו. את טענתם השניה הם מחזקים בשתי דוגמאות מהעבר: 1. עוון פעור, שעוד לא היטהרו ממנו לגמרי ואם יוסיפו עכשיו חטא (המתקרב במהותו גם הוא לע"ז) על החטא ההוא יקצוף ה' על כל העם. 2. חטא עכן, שלמרות שחטא יחידי נחשב העוון על כל ישראל. הצעתם לשניים וחצי השבטים היא שאם חסר להם המזבח ועבודת ה' בעבר הירדן המזרחי יכולים הם לבוא לשכון אתם בעבר הירדן המערבי.

תשובת שניים וחצי השבטים (כ"א - כ"ט):

המזבח לא נועד להקרבת קרבנות (על הסבר זה הם חוזרים ארבע פעמים) אלא להיות עד לדורות שלא יאמרו ישראל שבעבר הירדן המערבי כי אין לנו חלק בה' (שלוש פעמים) וידעו כולם כי כולנו, משני עברי הירדן, עם ה'.

תגובת המשלחת וישראל לתשובת שניים וחצי השבטים (ל' - ל"ד):

פנחס והנשיאים מקבלים את ההסבר "וייטב בעיניהם".

את ההסבר הם מספרים לעם "וייטב הדבר בעיני בני ישראל"

בעקבות כך חזרו בהם בני ישראל מכוונת המלחמה בשבטים.

תשובה	שאלה	דברי יהושע לשניים וחצי השבטים
<p>1. אתם משוחררים עתה לחזור למשפחותיכם בעבר הירדן המזרחי לאחר שסיימתם את התחייבותכם למשה להילחם עם ישראל עד סיום הכיבוש וההתנחלות.</p> <p>2. "שמרו מאד לעשות את המצוה ואת התורה אשר צוה אתכם משה עבד ה' לאהבה את ה' אלהיכם וללכת בכל דרכיו וגו' "</p> <p>3. "ויברכם יהושע".</p> <p>4. התחלקו עם אחיכם בשלל. (ישנם פירושים שונים אם הכוונה הינה להתחלקות בשלל עם אחיהם בעבר הירדן המערבי שהיו בעורף ולא בחזית, או עם אחיהם בעבר הירדן המזרחי).</p>	<p>עיינ ביהושע כ"ב, א - ח.</p> <p>מהם ארבעת המסרים המובאים בדברי יהושע אל שניים וחצי השבטים?</p>	<p>התקבלו כל עדת בני ישראל שילה" (כ"ב, יב).</p> <p>"ותקהל העדה כאיש אחד... אל ה' המצפה" (שופטים כ', א).</p>

<p>החליטו לשגר משלחת שתברר את הנושא. שופטים ב', א: בני ישראל התאספו לאחר ששמעו את הנבלה שנעשתה בישראל ע"י אנשים משבט בנימין במעשה פילגש בגבעה. מטרתם הייתה לשמוע מה בדיוק קרה. לאחר מכן רצו להמית את האנשים החוטאים מבנימין. ב. הדמיון בין שני המקרים הוא שבשניהם התאספו כל ישראל לאחר ששמעו על משהו לא טוב שקרה באחד או יותר משבטי ישראל ורצו לבער את הרע מקרבם. ג. תוצאת ההתקהלות בספר יהושע הייתה שנחה דעתם מתשובת שניים וחצי השבטים והם ביטלו את כוונתם להילחם בהם. תוצאת ההתקהלות במצפה הייתה שבני בנימין סירבו להסגיר את החוטאים ועלו על ישראל למלחמה. בקרב השלישי, לאחר שנפלו רבים מישראל ומבנימין, ניגפו בנימין לפני ישראל.</p>	<p>א. מה הייתה הסיבה להתקהלות של ישראל בכל אחד מהמקרים? ב. מהי נקודת הדמיון בסיבת ההתקהלות בשני המקרים? ג. מה הייתה תוצאת ההתקהלות בכל אחד מהמקרים?</p>	<p>עפ"י שאלת בגרות</p>
<p>א. כוונת שניים וחצי השבטים הייתה שונה לחלוטין מזו של ירבעם. בעוד כוונתם הייתה מזבח שימש כעד לדורות לעבוד את ה', ולא לשם הקרבת קרבנות, הייתה כוונת ירבעם לעשות מזבח חלופי לזה שבירושלים כדי שלא ישוב לב העם שבממלכת ישראל אל רחבעם מלך יהודה. ב. יהושע בנה מזבח בהר עיבל. מזבח זה שימש גם מקום כתיבת משנה תורת משה ומקום מעמד הקראת "כל דברי התורה הברכה והקללה" (יהושע ח').</p>	<p>עיינ ביהושע כ"ב ובמל"א י"ב. א. האם הייתה כוונת שניים וחצי השבטים דומה לכוונת ירבעם בבנותם מזבח? ב. היכן בנה יהושע מזבח לה' ולמה שימש מזבח זה מלבד הקרבת קרבנות?</p>	<p>כוונת שניים וחצי השבטים בבניית המזבח עפ"י שאלת בגרות</p>
<p>א. פנחס והנשיאים מזכירים את עוון פעור (במדבר כ"ה) ואת חטא עכן שמעל בחרם העיר ריחו. את החטא הראשון הם מזכירים כדי לומר שעדיין לא היטהרו ממנו לגמרי ואם הם מוסיפים עכשיו חטא על החטא הוא לא יוכל כל העם להימלט מעונש ("והיה אתם תמרדו היום בה' ומחר אל כל עדת ישראל יקצוף"). גם את חטא עכן הם מזכירים כדי לציין את הערבות ההדדית הקיימת בישראל. חטא עכן הוא דוגמא לכך שחטא יחיד או יחידים מהעם יכול להיחשב כחטא העם כולו ולהביא עונש על העם כולו. ב. שניים וחצי השבטים הסבירו כי לא היה בכוונתם לבנות מזבח חלופי לזה שבישראל לשם הקרבת קרבנות אלא רק כעד לדורות הבאים, משני צדי הירדן, על היותם חלק מעם ישראל.</p>	<p>א. אילו שני אירועים מהעבר מזכירים פנחס והנשיאים בדבריהם ומה הם רוצים להוכיח בהזכרת אירועים אלו? ב. מה בדברי שניים וחצי השבטים הביא לסיום המחלוקת?</p>	<p>דברי המשלחת לשניים וחצי השבטים ותשובתם עפ"י שאלת בגרות</p>
<p>אנשי המשלחת מציעים לבני שניים וחצי השבטים שיחזרו לעבר הירדן המערבי ויאחזו בתוכם, ובלבד שלא יגרמו חטא ולא יביאו עונש על ישראל כולו.</p>	<p>דברי אנשי המשלחת לשניים וחצי השבטים אינם כוללים רק תוכחה אלא גם הצעה. מהי הצעה זו?</p>	<p>דברי המשלחת לשניים וחצי השבטים</p>
<p>א. במדבר ל"ב, א – טו: תגובתו הראשונה של משה למשמע בקשת שבטי ראובן וגד הייתה: 1. איך יתכן שאחיהם ילחמו לכיבוש הארץ ואתם תישארו פה. 2. משה השווה את התוצאה האפשרית של בקשתם לתוצאת חטא המרגלים, שהניאו את לב העם מלעלות לארץ. משה חשש לא רק מכך שיגרמו לישראל חשש מלעלות לארץ, אלא גם מכעס ה' שיכול לבוא בעקבות זאת וכתוצאה מכך הארכה נוספת של זמן היותם במדבר. ב. בשני המקרים עשו שניים וחצי השבטים מעשה או הביעו רצון מסוים אשר גרמו בתחילה לפירוש לא נכון של כוונתם ולכעס עליהם, אך לאחר שהסבירו את כוונתם קבל המנהיג את דבריהם ואשר את המעשה שעשו או רצו לעשות. (גם אצל משה הסבירו שניים וחצי השבטים שהם כן יעלו עם העם להילחם, כחלוצים לפני העם, עד תום כיבוש הארץ וההתנחלות בה ומשה התרצה להם).</p>	<p>א. אין זו הפעם הראשונה בה משווה מנהיג את מעשה שניים וחצי השבטים לחטא אחר בתולדות העם. מהו המעשה הקודם של שניים וחצי השבטים שהשווה לחטא אחר, מי היה המנהיג שהשווה ולאיוזה חטא השווה אותו מנהיג את מעשם? ציין מקור מדויק לדבריך. ב. במה דומה סיפורם של שניים וחצי השבטים עם המנהיג הראשון לסיפורם עם פנחס בן אלעזר והנשיאים?</p>	<p>טעות בפירוש כוונת המעשה ותוכחה</p>

פרק כד

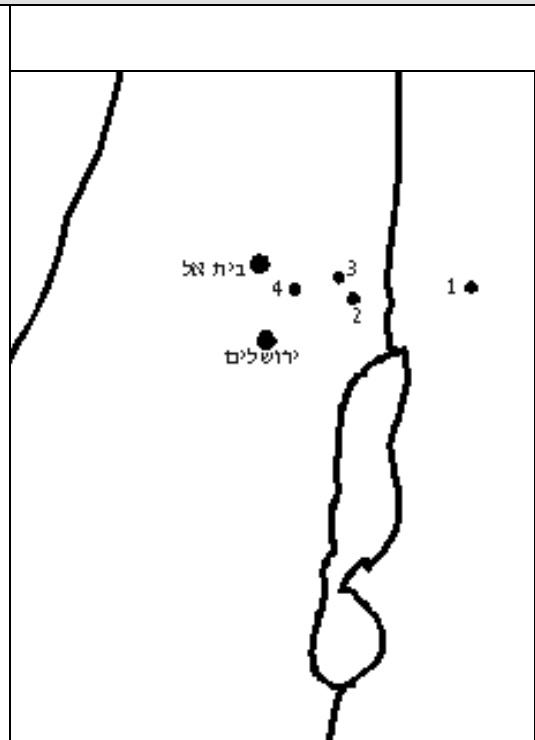
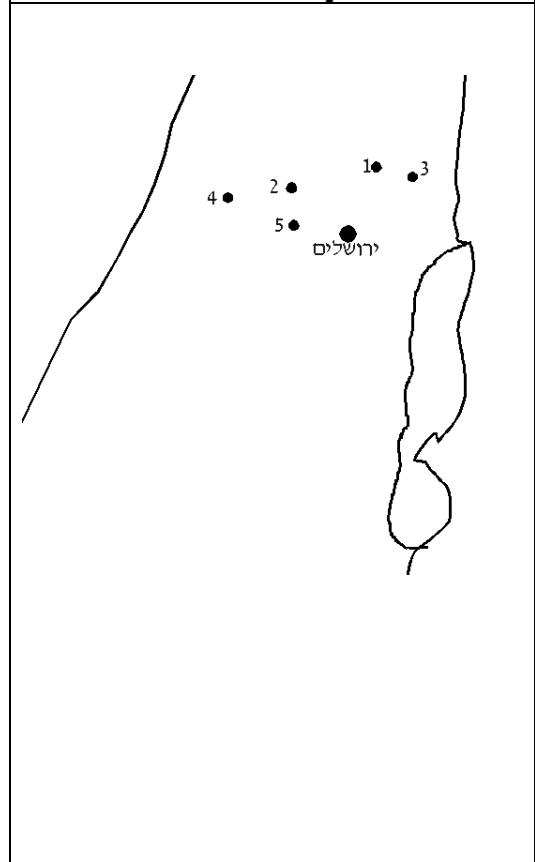
סיכום		נאום יהושע לעם (א' – ט"ו):
<p>נאום יהושע לעם (א' – ט"ו):</p> <p>נאומו השני של יהושע מתבסס על חסדי ה' עם ישראל בעבר, מאברהם אבינו ועד ירושת הארץ, לשם הגעה למסקנה אחת: אתם ראיתם את כל אשר עשה ה' לכם "ועתה יראו את ה' ועבדו אותו בתמים ובאמת".</p> <p>יהושע אומר לעם לבחור: "את מי תעבדון אם את אלהים אשר עבדו אבותיכם... ואם את אלהי האמורי אשר אתם יושבים בארצם", אולם בחירתו ברורה: "ואנכי וביתי נעבוד את ה'".</p> <p>תשובת העם (ט"ז – י"ח):</p> <p>"חלילה לנו מעוזב את ה'... כי ה' אלהינו הוא המעלה אותנו... ואשר עשה לעינינו... גם אנחנו נעבוד את ה' כי הוא אלהינו".</p> <p>חיזוק המסקנה וברית הברית (י"ט – כ"ח):</p> <p>* יהושע מציב בפני העם קושי: עבודת ה' היא לא פשוטה כי ה' אל קנא ואם עובדים לאלהי נכר יהיה עונשו של ה' רע וקשה. לכך השיב העם בבטחון: "לא, כי את ה' נעבוד".</p> <p>* יהושע כורת עם העם ברית. העם מסירים את אלהי הנכר מקרבם ומבטיחים לעבוד את ה'.</p> <p>יהושע כותב את דברי הברית ומקים אבן גדולה לעדות "פן תכחשון באלהיכם".</p> <p>אחרית (כ"ט – ל"ג):</p> <p>* מות יהושע בגיל מאה ועשר שנים וקבורתו בנחלתו בתמנת סרח.</p> <p>* ישראל עבדו את ה' כל ימי יהושע והזקנים שהאריכו ימים אחריו.</p> <p>* קבורת עצמות יוסף בשכם.</p> <p>* מות אלעזר בן אהרן וקבורתו בגבעת פנחס בנו בהר אפרים.</p>		<p>נאום יהושע השני בשכם</p>
שאלות ותשובות פרק כד		
שאלה	תשובה	
1. ציין שני הבדלים מרכזיים בין נאום יהושע לעם בפרק כ"ג לבין נאומו לעם בפרק כ"ד.	1. בנאומו לעם בפרק כ"ג מתמקד יהושע בעתיד בלבד ואילו בנאומו בשכם מזכיר יהושע את אירועי העבר לצורך מסקנה אחת בעתיד. 2. בפרק כ"ג מדבר יהושע בלבד, ואילו בשכם משיב לו העם ויהושע והעם כורתים ברית.	שני נאומי יהושע
2. עיין ביהושע כ"א, א – טו. ציין שני חסדים שמזכיר יהושע שעשה ה' עם אבותינו לפני יציאת מצרים, וארבעה חסדים שמזכיר יהושע שעשה ה' לאחר יציאת מצרים.	לפני יציאת מצרים: 1. ה' הביא את אברהם אבינו לארץ והרבה את זרעו. 2. הפסוקים לא אומרים במפורש אך רומזים להבטחת הארץ לאבותינו (במילים "ואולך אותו בכל ארץ כנען" הרומזות לנאמר לאברהם "קום והתהלך בארץ כי לך אתננה" ובמילים "ואתן לעשו את הר שעיר" שמשמען הוא שלעשו אין חלק בארץ ישראל ולכן קבל נחלתו מיד, אך ישראל יקבלה לאחר שה' יעלם ממצרים). לאחר יציאת מצרים: 1. הוצאת ישראל ממצרים. 2. קריעת ים סוף וטביעת המצרים בים. 3. נתינת מלכי האמורי בידי ישראל. 4. הפיכת קללות בלעם לברכות.	חסדי ה' עם ישראל שמזכיר יהושע
3. עיין בפסוקים א' – י"ח. א. ציין שני חסדים שמזכיר יהושע שעשה הקב"ה עם ישראל אחרי שעברו את הירדן. ב. היכן נזכרה הבטחת ה' "ושלחתי את הצרעה לפניך"? ג. אילו מסקנות מבקש יהושע שייסקו ישראל מן הטובות האלה ומהי תגובת	א. חסדי ה' עם ישראל לאחר מעבר הירדן: 1. ההצלחה בכיבוש יריחו. 2. ההצלחה בכיבוש ארץ כנען בכלל, ושליחת הצרעה לפני ישראל להילחם באויביהם. 3. ישראל קבלו ארץ, ערים, בתים וכרמים שלא יגעו וטרחו בהם. ב. "ושלחתי את הצרעה לפניך" וגו' – שמות כ"ג, כח. ג. המסקנה אליה מבקש יהושע להביא את ישראל היא אחת: ה' עשה לכם	חסדי ה' עם ישראל והמסקנה

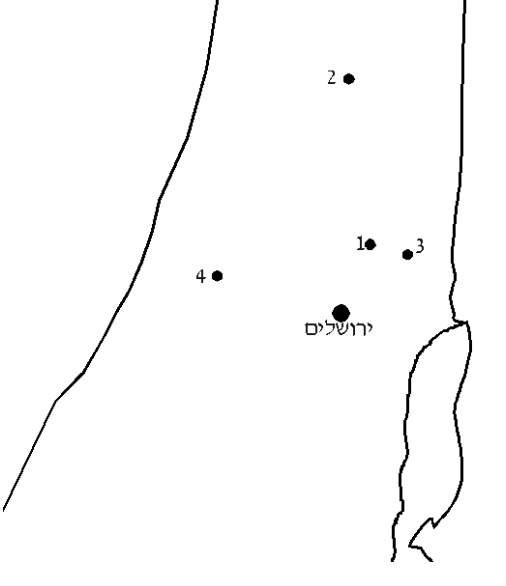
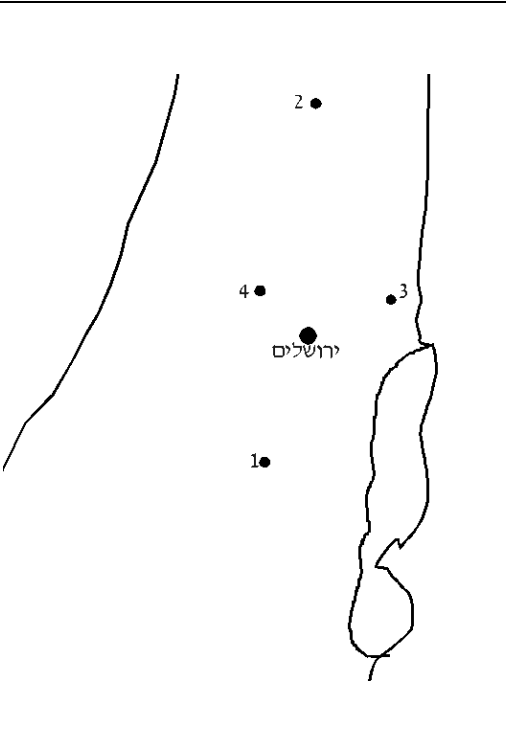
<p>כל זאת ועתה עבדו את ה' אלקיכם והסירו אלהי נכר מקרבכם. תגובת ישראל: אנו בוחרים לעבוד את ה'.</p>	<p>ישראל לדבריו?</p>	<p>שמבקש יהושע עפ"י שאלת בגרות</p>
<p>1. נאום יהושע לעם. 2. כריתת הברית ושימת אבן גדולה ע"י יהושע לעדות על הברית. 3. ישראל קברו את עצמות יוסף שהעלו אתם ממצרים בשכם.</p>	<p>4. ציין שלושה דברים שנעשו בשכם עפ"י פרק זה. עפ"י שאלת בגרות</p>	<p>המעשים בשכם</p>
<p>1. יהושע הקים שתיים עשרה אבנים בירדן ושתיים עשרה אבנים בגלגל (2) לזיכרון כריתת מי הירדן. 3. שניים וחצי השבטים הקימו מזבח לזיכרון כי שבטי עבדה"י המזרחי גם הם חלק מעם ה'.</p>	<p>5. ציין מקרים נוספים בספר יהושע בהם הוקמו אבנים לצורך זיכרון לדורות.</p>	<p>הקמת אבנים לזכרון לדורות עפ"י שאלת בגרות</p>
שאלות כלליות		
<p>תשובה א. דברי שניים וחצי השבטים בתגובה לתוכחת המשלחת אליהם ובניסיון להסביר כי לא התכוונו לבנות מזבח לשם הקרבת קרבנות אלא רק כעדות להיותם חלק מעם ה'. ב. שליחי מלך יריחו דרשו מרחב שתוציא את המרגלים שבאו אליה (אך היא הטעתה אותם). ג. דברי יהושע ל"אדם" שעמד לנגדו ביריחו ולפני ששמע ממנו כי הוא שר צבא ה'. ד. עכן הודה בחטאו (בעניין הלקיחה מחרם יריחו) לאחר שנלכד ולאחר שיהושע בקש ממנו להתוודות. ה. שאלת פנחס בן אלעזר והנשיאים אל שניים וחצי השבטים לאחר ששמעו כי בנו מזבח בעבר הירדן ולפני שהבינו כי כוונתם הייתה שונה מזו שייחסו להם. ו. בני יוסף טענו כלפי יהושע כי יש להם צורך בשטח רב יותר כי הם רבים. ז. הסברם של הגבעונים משנשאלו לסיבת התרמית.</p>	<p>כללי שאלה 1. מי אמר את הדברים שלפניך ובאיזה הקשר הם נאמרו (כתוב שורה אחת לכל סעיף): א. "אל אלקים ה' אל אלקים ה'" ב. "הוציא האנשים הבאים אליך" ג. "הלנו אתה אם לצרינו" ד. "וכזאת וכזאת עשיתי" ה. "מה המעל הזה אשר מעלתם" ו. "מדוע נתתה לי נחלה גורל אחד וחבל אחד" ז. "ונירא מאד לנפשותינו מפניכם"</p>	<p>עפ"י שאלת בגרות</p>
<p>א. השוטרם לעם ישראל בהנחיותיהם לפני מעבר הירדן. ב. השבעת יהושע את העם לא לקחת מחרם העיר יריחו. ג. ה' אמר ליהושע לאחר ברית המילה בגלגל. ד. שניים וחצי השבטים בהסבירם לפנחס בן אלעזר ולנשיאים מדוע בנו מזבח בעבדה"י המערבי. ה. רחב למרגלים כשהשביעה אותם להציל אותה ואת משפחתה. ו. יהושע לשבעת השבטים שעדיין לא קבלו נחלה. ז. ה' אמר ליהושע שנפל על פניו לאחר הכישלון במלחמת העי הראשונה.</p>	<p>2. מי אמר את הדברים שלפניך ובאיזה הקשר הם נאמרו (כתוב שורה אחת לכל סעיף): א. "אך רחוק יהיה ביניכם ובינו אלפים אמה" ב. "בבכורו ייסדנה ובעצירו יצב דלתיה" ג. "היום גלותי את חרפת מצרים מעליכם" ד. "ואם לא מדאגה מדבר עשינו את זאת" ה. ונתתם לי אות אמת" ו. "לכו והתהלכו בארץ וכתבו אותה" ז. "למה זה אתה נופל על פניך"</p>	<p>עפ"י שאלת בגרות</p>

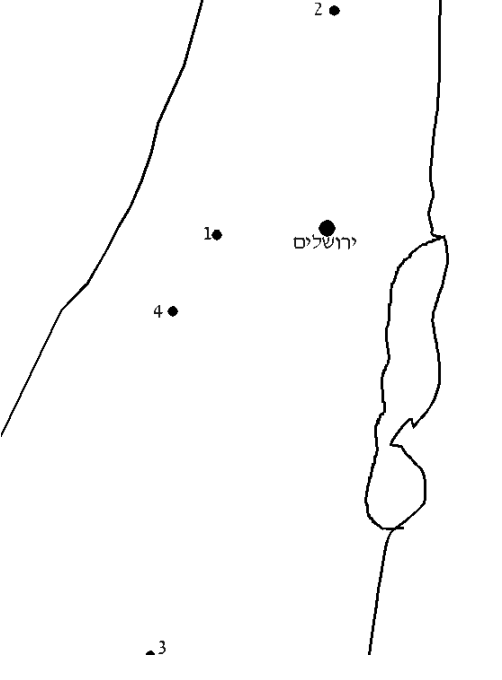
<p>א. העי ב. שכס ג. בגלגל ד. קריית ספר ה. שילה</p>	<p>3. כתוב באיזה מקום אירע כל אחד מהאירועים שלפניך: א. נצחון מוחץ בעזרת שימת מארב. ב. נאום יהושע לעם לפני מותו. ג. ברית מילה לישראל לאחר היכנסם לארץ. ד. הכיבוש שבזכותו קבל עתניאל בן קנז את עכסה בת כלב לאשה. ה. חלוקת הארץ לשבעה השבטים הנותרים.</p>	<p>עפ"י שאלת בגרות</p>
<p>א. 1. מעבר הירדן 2. הקרבת קרבן פסח 3. בקשת בנות צלפחד מיהושע 4. בניית המזבח בעבה"י המזרחי. ב. 1. בניית המזבח ע"י יהושע בהר עיבל. 2. כריתת הברית בין ישראל לגבעונים. 3. נס "שמש בגבעון דום". 4. מתן ערים ללויים בתוך נחלות ישראל.</p>	<p>4. לפניך רשימת אירועים מספר יהושע. סמן האירועים לפי סדר התרחשותם ומספר אותם מהמוקדם למאוחר ביותר: א. * בניית המזבח בעבר הירדן המזרחי * הקרבת קרבן הפסח * מעבר הירדן * בקשת בנות צלפחד מיהושע. ב. * כריתת הברית בין ישראל לגבעונים. * מתן ערים ללויים בתוך נחלות ישראל. * נס "שמש בגבעון דום" * בניית המזבח ע"י יהושע בהר עיבל.</p>	<p>עפ"י שאלת בגרות</p>
<p>א. עמד בראש המשלחת לשניים וחצי השבטים לאחר בניית המזבח. ב. היה מהאנשים שהנחילו לישראל את הארץ (יחד עם יהושע וראשי אבות המטות). ג. נזכרים בקשר להיותם חלק מהארץ הנשארת (פרק י"ג). ד. נזכר בנאומו של יהושע בשכם לפני מותו בהקשר למקום מוצאו של אברהם אבינו. ה. חלק מהשלל שלקח עכן מהעיר יריחו. ו. שימשו בנס נפילת חומת יריחו. ז. חלק מנס כיבוש הארץ: "ואשלח לפניכם את הצרעה ותגרש אותם מפניכם"... – כ"ד, יב. ח. שם מל יהושע את קני ישראל לאחר הכניסה לארץ. ט. נחלתו של יהושע בן נון (ולאחר מכן המקום בו נקבר).</p>	<p>5. כתוב בקצרה הקשר אחד בו נזכרו האישים, המקומות או המושגים הבאים: א. פנחס בן אלעזר ב. אלעזר בן פנחס ג. חמשת סרני פלשתים ד. תרח ה. אדרת שנער ו. שופרות היובלים ז. צירעה ח. גבעת הערלות ט. תמנת סרח</p>	<p>עפ"י שאלת בגרות</p>
<p><u>שלב ההכנות:</u> * האכילה מעבור הארץ * פגישת יהושע עם שר צבא ה'. <u>שלב הכיבוש:</u> * לקיחת עכן מהחרם (לאחר המלחמה ביריחו). * נפילת אבני ברד גדולות מן השמים (במלחמה במלכי האמורי שיצאו להילחם בגבעון). * הטיית ידו של יהושע האוחזת בכידון (במלחמת העי). <u>שלב ההתנחלות:</u> * בקשת כלב בן יפונה לכיבוש חברון * בקשתם של בני יוסף לשטח רב יותר. <u>לאחר הכיבוש וההתנחלות:</u> * הבדלת ערי מקלט * נאום (נאומו) יהושע לעם</p>	<p>6. שייך את האירועים הבאים לארבעת השלבים המתוארים בספר יהושע: 1. ההכנות למעבר הירדן, המעבר עצמו וההכנות לכיבוש 2. כיבוש הארץ 3. חלוקתה לנחלות 4. לאחר הכיבוש והחלוקה: * בקשתם של בני יוסף לשטח רב יותר * נפילת אבני ברד גדולות מן השמים * בקשת כלב בן יפונה לכיבוש חברון * הבדלת ערי מקלט * הטיית ידו של יהושע האוחזת בכידון * פגישת יהושע עם שר צבא ה' * לקיחת עכן מהחרם * נאום יהושע לעם * האכילה מעבור הארץ</p>	<p>עפ"י שאלת בגרות</p>

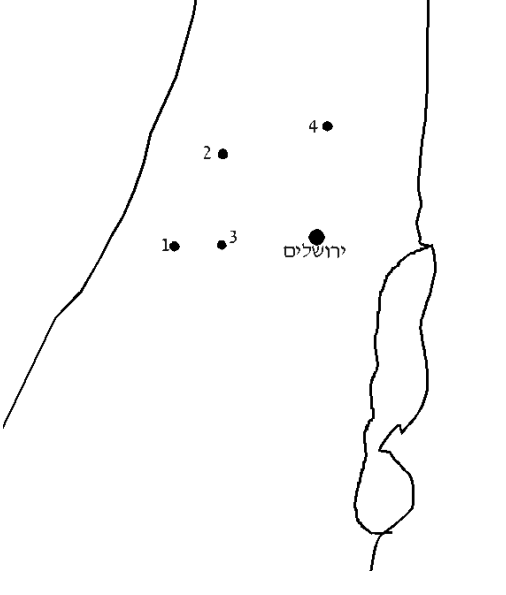
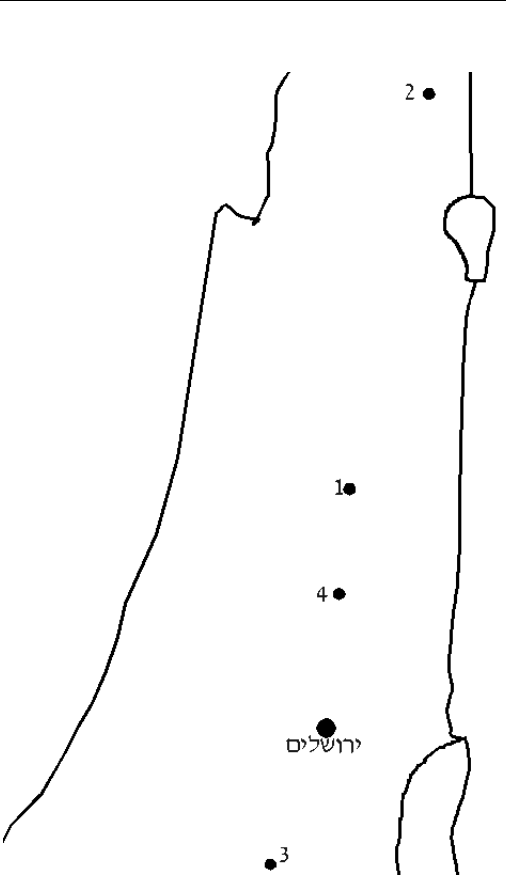
מפות – לא לפי מיקוד – כללי

מפות

	<p>א. 1. שיטים 2. גלגל 3. יריחו ב. 1. *הקמת האבנים לזכרון מעבר הירדן. * ברית המילה למי שנולדו במדבר. * חגיגת הפסח, אכילה מעבוד הארץ והפסקת המן. 2. ט, ו: [ו]וישבי גבעון... וילכו אל יהושע אל המחנה הגלגל... י, ו-ז: [ו]ישלחו אנשי גבעון אל יהושע אל המחנה הגלגל... ויעל יהושע מן הגלגל הוא וכל עם המלחמה עמו... י, טו: [ו]ישב יהושע וכל ישראל עמו אל המחנה הגלגל... י"ד, ו: [ו]יגשו בני יהודה אל יהושע בגלגל...]</p>	<p>עיינ בפרקים א'-ד'. במפה שלפניך נזכרים ארבעה מספרים. שלושה מהם מציינים מקומות הנזכרים בפרקים אלו: השטים, יריחו, הגלגל. א. העתק שמות אלו למחברתך וכתוב ליד כל שם את המספר המתאים לו במפה. שים לב: במפה יש מספר מיותר. ב. 1. ציין שלושה אירועים שהתרחשו בגלגל לאחר מעבר הירדן. 2. הוכח ע"פ פרקים ט, י"ו וי"ד כי הגלגל היווה מקום החניה של ישראל, ממנו יצאו למלחמותיהם ואליו שבו, עד עבור המרכז לשילה.</p>	<p>1. לפני מעבר הירדן ולאחריו</p>
	<p>א. יריחו – מספר 3 במפה. עי – מספר 1 במפה. מורד בית חורון – מספר 2 במפה. עמק אילון – מספר 4 במפה. ב. 1. יריחו – נפילת החומות לאחר התקיעה והתרועה בשופרות. העי – הנצחון היה בשילוב העשייה של יהושע והטיית הכידון לכיוון העי, כפי שה' אמר לו. מורד בית חורון – ה' הפיל אבנים גדולות מן השמים על חמשת מלכי האמורי ואנשיהם. עמק אילון – נס "שמש בגבעון דום וירח בעמק אילון" במהלך המלחמה במלכי האמורי. 2. יהושע פגש ביריחו במלאך שאמר לו "של נעלך מעל רגלך" וגו' (ה', יג-טו). 3. ישראל לא הצליחו לכבוש את העי בפעם הראשונה ולא ידעו מדוע עד שהתברר שהיה זה בגלל חטא עכן שמעל בחרם יריחו. עכן הומת והוקם עליו גל אבנים. לאחר מכן עלו ישראל שוב להלחם בעי והצליחו.</p>	<p>עיינ בפרקים ו'-י'. לפניך רשימת מקומות שבהם אירעו נסים ליהושע וישראל: יריחו, העי, מורד בית חורון, עמק אילון. א. העתק שמות אלו למחברתך וכתוב ליד כל שם את המספר המתאים לו במפה. שים לב: במפה יש מספר מיותר. ב. 1. ציין הנס שאירע בכל אחד מהמקומות הללו. 2. ציין אירוע נוסף שאירע ליהושע ביריחו. 3. באחד המקומות לעיל הוצרכו יהושע וישראל להלחם פעמיים מכיוון שהנסיין הראשון לכבוש את המקום כשל. ציין מהו מקום זה, מהי סיבת הכשלון וכיצד טופל העניין לאחר שסיבת הכשלון התגלתה.</p>	<p>2. נסים בכיבוש הארץ</p>
	<p>א. 1. עי 2. הר עיבל 3. יריחו ב. 1. יהושע בנה מזבח מאבנים שלמות "אשר לא הניף עליהן ברזל" (הציווי: שמות כ', כב).</p>	<p>עיינ ביהושע פרק ח'. במפה שלפניך נזכרים ארבעה מספרים. שלושה מהם מציינים מקומות הנזכרים בפרק זה: יריחו,</p>	<p>3. מלחמת העי</p>

	<p>יהושע כתב על האבנים את משנה תורת משה והקריא את ספר התורה באזני כל העם. [בפרק ח' עצמו נכתב שבעשותו כן עשה יהושע ככל אשר צוהו משה: "לא היה דבר מכל אשר ציוה משה אשר לא קרא יהושע נגד כל קהל ישראל" וגו'.] 2. ארון הברית נזכר במעבר הירדן (יהושע פרק ג'), במהלכו נשאו הכהנים את ארון ברית ה' ועברו לפני העם.</p>	<p>עי, הר עיבל. א. העתק שמות אלו למחברתך וכתוב ליד כל שם את המספר המתאים לו במפה. שים לב: במפה יש מספר מיותר. ב. 1. ציין שתי מצוות שקיים יהושע במזבח שבנה בהר עיבל. 2. ציין אירוע נוסף בו נזכר ארון הברית בספר יהושע.</p>	<p>והמזבח בהר עיבל ע"פ שאלת בגרות</p>
	<p>א. גלגל – מספר 3 במפה. גבעון – מספר 4 במפה. חברון – מספר 1 במפה. ב. מלכי האמורי התאספו להלחם בגבעונים משלוש סיבות: 1. העובדה שעיר גדולה כמוהם השלימה עם ישראל היתה יכולה להוות פתח לערים אחרות להשלים עם ישראל והם רצו להרתיע ערים אחרות מלעשות זאת. 2. היוזמה למלחמה היתה של אדני-צדק מלך ירושלים מפני שלאחר השלמת גבעון עם ישראל התקרבו ישראל במידה רבה לירושלים. 3. מלכי האמורי לא רצו להלחם ישירות מול ישראל, שעל כמה מנצחונותיהם כבר שמעו, ובחרו להלחם בגבעונים. ישראל נענו לבקשת הגבעונים בשל הברית שנכרתה ביניהם, אשר בה הפכו הגבעונים לבני חסותם.</p>	<p>לפניך רשימת שמות של מקומות הקשורים למלחמת ישראל במלכי האמורי יושבי ההר בתקופת יהושע (פרק י'): גלגל, גבעון, חברון. א. העתק שמות אלו למחברתך וכתוב ליד כל שם את המספר המתאים לו במפה. שים לב: במפה יש מספר מיותר. ב. מדוע התאספו מלכי האמורי להלחם בגבעונים ומדוע נענו בני ישראל לבקשת הגבעונים לבוא לעזרתם?</p>	<p>4. מלחמת ישראל במלכי האמורי</p>
	<p>א. 1. עזקה 3. קדש ברנע 4. לכיש ב. יהושע נלחם בלכיש כחלק ממלחמתו במלכי הדרום, שהיוותה את המשכה של הלחימה במלכי האמורי. מלך גזר עלה לעזור ללכיש ולכן נלחם יהושע גם בו.</p>	<p>עיין ביהושע פרק י'. במפה שלפניך נזכרים ארבעה מספרים. שלושה מהם מציינים מקומות הקשורים במלחמות יהושע: עזקה, לכיש, קדש ברנע. א. העתק שמות אלו למחברתך וכתוב ליד כל שם את המספר המתאים לו במפה. שים לב: במפה יש מספר מיותר. ב. מה גרם ליהושע להלחם במלך לכיש ומה גרם לו להלחם במלך גזר?</p>	<p>5. מלחמת ישראל במלכי הדרום ע"פ שאלת בגרות</p>

			
	<p>א. 1. ה' ציוה את יהושע לעקר את סוסיהם של מלכי הצפון ולשרוף באש את מרכבותיהם. 2. עמי כנען לא השלימו עם בני ישראל כי ה' חיזק את ליבם בכוונה כדי לאפשר לישראל להחרימם ולהשמידם, כפי שציוה את משה.</p>	<p>עיינ ביהושע פרק י"א. במפה שלפניך רשומים מספרים המציינים מקומות הקשורים למלחמת יהושע ביבין מלך חצור ובמלכים שהלכו אתו: חרמון, חצור, צידון. א. העתק שמות אלו למחברתך וכתוב ליד כל שם את המספר המתאים לו במפה. שים לב: במפה יש מספר מיותר. ב. 1. מהי הדרך המיוחדת שבה ציוה ה' את יהושע לנהוג במלכי הצפון ורכבם? 2. עיינ בפסוקים ט"ז-כ'. כיצד מסביר הכתוב את העובדה שהעמים בכנען לא השלימו עם בני ישראל?</p>	<p>6. מלחמת יהושע במלכי הצפון ע"פ שאלת בגרות</p>
	<p>א. 1. תמנת סרח. 3. בית שמש 1. תמנת סרח ב. 1. בית שמש נמצאת בנחלת יהודה. שילה נמצאת בנחלת אפרים. תמנת סרח נמצאת גם היא בנחלת אפרים. 2. נחלתו של שבט מנשה היתה צפונית יותר. 3. מצידו השני (צד צפון) גבל מנשה ביששכר. 4. תמנת סרח היתה נחלתו של יהושע בתוך נחלת שבט אפרים. יהושע קבל נחלה זו לאחר שסיימו ישראל לקבל את נחלותיהם (י"ט,</p>	<p>עיינ ביהושע פרקים ט"ו-י"ז. במפה שלפניך נזכרים ארבעה מספרים. שלושה מהם מציינים מקומות הנמצאים בנחלות יהודה ובני יוסף: בית שמש, שילה, תמנת סרח. א. העתק שמות אלו למחברתך וכתוב ליד כל שם את המספר המתאים לו במפה. שים לב: במפה יש מספר מיותר. ב. 1. ציין איזו עיר לעיל נזכרת בנחלת איזה שבט (יהודה, בני יוסף [אפרים, מנשה]). 2. נחלתו של איזה שבט היתה</p>	<p>7. נחלות יהודה ובני יוסף</p>

	<p>מט-נ) ולאחר מותו נקבר שם (כ"ד, כט-ל).</p>	<p>צפונית יותר – של אפרים או של מנשה? 3. באיזה שבט גבל מנשה מצידו השני? 4. באיזה הקשר נזכר בספר יהושע המקום הנקרא תמנת סרח?</p>	
	<p>א. 1. שכס. 2. קדש נפתלי. 3. קרית ארבע-חברון. ב. 1. כלב בן יפונה קשור לחברון, שבה ביקר כשתרו את הארץ והובטחה לו לאחר חטא המרגלים והוא כבש אותה. ברק בן אבינעם היה מקדש נפתלי. ירבעם בן נבט בנה את שכס כעיר הבירה של ממלכתו. 2. קדש נזכרה כעיר מקלט וגם כעיר לויים. חברון נזכרה כעיר שכבש כלב בן יפונה, כעיר מקלט וכעיר לויים. שכס נזכרה כעיר מקלט, עיר לויים והעיר שבה כרת יהושע ברית לישראל.</p>	<p>8. עיין ביהושע פרק כ'. לפניך רשימת מקומות המשמשים ערי מקלט: קדש (נפתלי), שכס, קרית ארבע (חברון). א. העתק שמות אלו למחברתך וכתוב ליד כל שם את המספר המתאים לו במפה. שים לב: במפה יש מספר מיותר. ב. 1. ציין לאיזה מהמקומות הנ"ל קשור כל אחד מהאישים הבאים וכיצד הוא קשור אליו: כלב בן יפונה, ברק בן אבינעם, ירבעם בן נבט. 2. ציין הקשר אחד נוסף שבו נזכרה העיר קדש בספר יהושע ושני הקשרים נוספים בהם נזכרו חברון ושכס.</p>	<p>ערי מקלט ע"פ שאלת בגרות</p>
	<p>א. 1. חצור. 2. מקדה. 4. עי. ב. בתוך מערה מקומות שונים שכבש יהושע: העי, מקדה, חצור. א. העתק שמות אלו למחברתך וכתוב ליד כל שם את המספר המתאים לו במפה. שים לב: במפה יש מספר מיותר. ב. ציין אירוע אחד שארע במקדה</p>	<p>9. כיבושי יהושע ע"פ שאלת בגרות</p>	

	<p>שהתחילה בהגנת יהושע על הגבעונים מפני מלכי האמורי והמשיכה למלחמה במלכי הדרום.</p>	<p>וכתוב במסגרת איזה מסע כיבוש כבש יהושע עיר זו.</p>	
	<p>א.1. מי מרום 2. הר עיבל ב.1. הר עיבל – יהושע בנה מזבח. מי מרום – תחילת המלחמה במלכי הצפון. (רק אח"כ עברו לכבוש את חצור ואת שאר הערים). גלילות הירדן – שניים וחצי השבטים בנו מזבח. 2. יהושע כ"ב: שניים וחצי השבטים בנו מזבח בגלילות הירדן. פנחס בן אלעזר הכהן ועשרה נשיאים באו לדבר אתם על כך שבנו מזבח חלופי לזה שבארץ ישראל. שניים וחצי השבטים הסבירו שמטרתם היתה לבנות מזבח שיהווה עדות לכך שהם חלק מבני ישראל ולא לעולות וזבחים ודעתם של פנחס והנשיאים נחה.</p>	<p>10. במפה שלפניך נזכרים ארבעה מספרים. שלושה מהם מציינים מקומות בהם אירעו אירועים לישראל בימי הכיבוש וההתנחלות ולאחריהם: הר עיבל, מי מרום, גלילות הירדן. א. העתק שמות אלו למחברתך וכתוב ליד כל שם את המספר המתאים לו במפה. שים לב: במפה יש מספר מיותר. ב.1. ציין מהו האירוע שהתרחש בכל אחד מהמקומות הללו. 2. מי היו "יוצרי" האירוע בגלילות הירדן, מי הגיבו לו וכיצד נסתיים העניין? ציין מקור לדברך.</p>	<p>אירועים בתקופת הכיבוש וההתנחלות ולאחריה</p>
	<p>א.1. בנימין 2. שמעון 3. נפתלי 5. אשר ב.1. העיר קדש נמצאה בנחלת נפתלי. 2. יריחו נמצאה בנחלת בנימין וע"פ</p>	<p>11. לפניך מספרים המציינים אזורים בהם שכנו נחלות השבטים שמעון, בנימין, נפתלי, אשר. א. העתק שמות אלו למחברתך וכתוב ליד כל שם את המספר</p>	<p>נחלות השבטים</p>

	<p>שופטים פרק א' כינוייה הוא עיר התמרים.</p>	<p>המתאים לו במפה. שים לב: במפה יש מספר מיותר. ב. 1. בנחלת אילו מהשבטים לעיל נמצאת העיר קדש ששימשה אחת משש ערי מקלט? 2. בנחלת אילו מהשבטים לעיל נמצאת יריחו ומהו כינוייה של עיר זו ע"פ שופטים פרק א'?</p>	
	<p>א: 1. גלגל 3. שילה. ב. 1. כלב בן יפונה פנה אל יהושע בגלגל. בנות צלפחד פנו אל יהושע ואל אלעזר הכהן בגלגל. בני יוסף פנו אל יהושע בגלגל. ראשי אבות הלויים פנו אל יהושע ואל אלעזר הכהן בשילה. 2. כלב בן יפונה פנה אל יהושע בעניין כיבוש חברון (כפי שהובטח לו לאחר חטא המרגלים). בנות צלפחד פנו בעניין הנחלה שהובטח להן לקבל בארץ. בני יוסף פנו אל יהושע בעניין גודל נחלתם. הם טענו שיש להם צורך בשטח רחב יותר כי הם רבים. יהושע אמר להם להכשיר לעצמם את שטח היער שבתחומם. הלויים פנו אל יהושע ואלעזר בעניין הערים שהם אמורים לקבל מנחלותיהם של בני ישראל.</p>	<p>במפה שלפניך נזכרים שלושה מספרים. שניים מהם מציינים מקומות שבהם באו אנשים מישראל בבקשות שונות אל יהושע: גלגל, שילה. א. העתק שמות אלו למחברתך וכתוב ליד כל שם את המספר המתאים לו במפה. שים לב: במפה יש מספר מיותר. ב. 1. ציין אדם אחד ושתי קבוצות שפנו אל יהושע בגלגל וקבוצה אחת שפנתה אל יהושע ואל אלעזר הכהן בשילה. 2. ציין בקצרה את הנושא בו פנה כל אחד מאנשים או מקבוצות אלה אל יהושע (ואל אלעזר).</p>	<p>12</p>